

T. B. M. M. (S. Sayısı : 53)

Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri; Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/360)

T.C.

Başbakanlık

8.1.1988

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/196-1311/01055

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki Hükümet döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

1/788 Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Hakkında Kanun Tasarısı.

T.C.

Başbakanlık

23.10.1986

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 18/101-2033/05574

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 8.10.1986 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Hollanda Krallığı, ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesi arzulanan bir Devlettir. Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı arasındaki sermaye, teknoloji ve hizmet hareketleri, her iki Devletin de refahına büyük katkıda bulunmaktadır. Bu yönde söz konusu faktörlerin daha büyük bir hareketliliğe kavuşturulmasında, Gelir üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının üzerine oldukça önemli bir görev düşmektedir.

Anlaşmanın, kapsamına aldığı hükümlerle çifte vergilendirmeyi nasıl önlediği, muhtelif gelir unsurlarının hangi Devlette ne şekilde vergileneceğini nasıl düzenlediği ilişkide sunulan madde gerekçelerinde ayrıntıları ile açıklanmıştır. Bununla beraber bu Anlaşmanın ana amaçlarını, gelirin iki Devlette çifte vergilendirilmesini önlemek; yabancı Devlette yatırım yapan, teknoloji ve hizmet sunan kişilerin o Devletin mükelleflerine kıyasla daha ağır vergilendirilmesine engel olmak; gelirin ikamet veya kaynak Devletten yalnızca birinde vergilendirilmesini sağlamak, eğer bu mümkün olmazsa iki Devlet arasında vergilendirme yetkisini paylaşmak; böylece teşebbüslerin risk almadan önce, ileride karşılımları çıkabilecek her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmesini sağlamak şeklinde sıralamak mümkündür.

Temin edilebilen bilgilere göre, Hollanda Krallığında ikamet eden gerçek kişi ve kurumların Türkiye'de elde ettikleri kazanç ve iratlar üzerinden (ulaştırma işleri hariç) ödedikleri vergilerin toplamı 1982 yılında 122 181 875 TL. dir.

Türkiye'de ikamet eden kişilerin Hollanda Krallığından elde ettikleri kazanç ve iratlar üzerinden Hollanda'da ödedikleri vergiler bilinmemektedir.

Bu Anlaşmayla güvence altına giren Hollanda Krallığı sermayesinin Türkiye'ye daha büyük bir öncelik vereceği dikkate alınır, hem söz konusu teşebbüslerin doğrudan doğruya ödeyecekleri Gelir Kurumlar Vergilerinde hem de çalıştırdıkları işçilerin ve ek kapasite yaratacakları diğer Türk teşebbüslerinin ödeyecekleri vergilerde önemli bir artış sağlanabilecektir.

Anlaşmanın doğrudan vergi muafiyeti temin ettiği gelir grupları, Türkiye ile Hollanda Krallığı arasında veya bu Devletlerle diğer Devletler arasında uluslararası deniz, hava ve kara taşımacılık işlerini yürütenlerdir. Anlaşma hükümlerine göre uluslararası taşımacılık teşebbüsleri diğer Devletten elde ettikleri kazançlar dolayısıyla bu diğer Devlette vergilendirilmeyecekler, yalnızca kendi Devletlerinde vergi ödeme mükellefiyeti altında olacaklardır.

Temin edilebilen bilgilere göre, Hollanda Krallığı teşebbüslerinin, Türkiye'de deniz ve hava taşımacılığı faaliyetleri dolayısıyla ödedikleri vergiler 1982 yılında 14 444 941 TL. dir.

İki Hükümet arasında 27 Mart 1986 tarihinde imzalanan bu Anlaşma, 31.5.1963 tarih ve 244 sayılı Kanun uyarınca bir Kanun Tasarısı halinde Yüksek Meclisin huzuruna getirilmiş bulunmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE HOLLANDA KRALLIĞI ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASININ MADDE GEREKÇELERİ

Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması 30 Madde ve bir Protokol'dan oluşmaktadır.

Anlaşma maddelerinin gerekçesi :

Madde 1. Anlaşmanın kapsamına giren kişiler :

Tasarının 1 inci madde hükmü gereğince, bu Anlaşma Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Diğer bir ifade ile bu Anlaşma, milliyet farkı gözetmeksizin Devletlerden (Türkiye ve Hollanda) birinin veya her ikisinin ülkesinde mukim kimselere uygulanacaktır.

Madde 2. Kavranan vergiler

Bu madde, Anlaşmanın kavradığı vergilerin tespitinde ve tarifinde açıklığı temin etmek amacını gütmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrası, Anlaşmanın, hangisinde, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, Devletlerden herhangi birinde, politik alt bölgelerde veya mahallî idarelerde gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacağını belirtmektedir.

2 nci fıkra gelirden alınan vergilerin kapsamını çizmektedir.

3 üncü fıkra iş Anlaşmanın Devletlerdeki hali hazır vergilerden hangilerine uygulanacağını belirtmektedir. Anlaşmanın kapsamına giren hali hazır vergiler Hollanda Krallığında Gelir, Ücret, Kurumlar ve Temettü Vergileri, Türkiye Cumhuriyetinde ise Gelir, Kurumlar Vergileri ile Savunma Sanayii Destekleme Fonudur.

4 üncü fıkra, hali hazır vergilere ilâveten veya onların yerine alınmaya başlayan vergilerin de Anlaşma kapsamına girdiğini hükme bağlamaktadır.

Madde 3. Genel tanımlar

Bu maddede, Anlaşmada kullanılan terimlerin yorumu için lüzumlu genel tanımlar yer almaktadır.

Bu maddede sırasıyla «Devlet», «Türkiye», «Hollanda», «vergi», «kişi», «şirket», «kanunî merkez», «bir Devlet teşebbüsü», «diğer Devlet teşebbüsü», «uluslararası trafik», «vatandaşlar» ve «yetkili makam» terimlerinin tanımı yer almaktadır.

Türkiye terimi, devletler hukukundaki son gelişmelere uygun olarak kıta sahanlığındaki ekonomik faaliyetlerin vergilendirilmesini kapsayacak şekilde tanımlanmıştır.

Ayrıca, Anlaşmada tanımlanmamış terimlerin Devletlerden herbirinin iç mevzuatındaki anlamları taşıdığı da belirtilmiş ve Anlaşmada boşluk kalmaması sağlanmıştır.

Madde 4. Mali ikametgâh.

Anlaşmanın pek çok maddesinde Devletlerin vergileme yetkisi, doğrudan doğruya mali ikametgâh (mukim) kavramına göre çözümlenmektedir. Bu çerçevede, gerçek ve tüzel kişilerin hangi Devletin mukimi addedileceği hususu büyük bir önem arz etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek ve tüzelkişiler arasında ayırım yapılmaksızın ikametgâh, ev, kanunî merkez, iş merkezi veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi, mukim addedilmektedir. Gelir Vergisi Kanunumuz Türkiye'de yerleşmiş gerçek kişileri, Kurumlar Vergisi Kanunumuz ise kanunî veya iş merkezi Türkiye'de bulunan kurumları tam mükellef addedtiğinden, 1 inci fıkra hükmüyle vergi hukukumuzda tam bir paralellik sağlanmaktadır.

Maddenin 2 nci fıkrasında, gerçek kişilerin 1 inci fıkrada sayılan kriterler nedeniyle her iki Devletin de mukimi addedilmesi halinde, bu kişilerin hangi kıstaslar kullanılarak, yalnızca bir Devletin mukimi addedileceği hususu çözümlenmektedir.

Maddenin 3 üncü fıkrası, aynı sorunun gerçek kişiler dışında kalan kişilerden çıkması halinde bu kişilerin iş merkezinin bulunduğu Devletin mukimi kabul edileceğini, hükmü bağlamakta; bununla beraber, bu kişilerin Devletlerin birinde iş merkezine, diğerinde kanunî merkeze sahip olmaları durumunda ise çözümü yetkili makamların karşılıklı anlaşmasına bırakmaktadır.

Madde 5. İşyeri

İşyerinin tanımına ilişkin bu madde son derece önemlidir. Bilindiği üzere Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarımız, ticarî kazancın Türkiye'de elde edilmiş sayılması için kazanç sahiplerinin Türkiye'de işyerinin bulunması veya daimi temsilci bulundurması ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden doğmasını şart koşmaktadır. Aynı şekilde, bu Anlaşmanın ticarî kazançla ilişkin olan 7 nci maddesinde de yalnızca işyerine atfedilebilen ticarî kazancın kaynak Devlette vergilenebileceği prensibi getirilmiştir. Madde 7 fıkra ile hangi hallerde bir işyerinin kendini göstereceğini veya göstermeyeceğini ayrıntılarıyla açıklamaktadır.

1 inci fıkrada «işyeri» teriminin genel bir tanımı yapılmaktadır.

2 nci fıkrada ise kapsama özellikle giren iş yerlerine örnekler verilmektedir ki bunlar; yönetim yeri, şube, büro, fabrika, atölye, maden, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal zenginliklerin elde edilmesini sağlayan diğer herhangi bir yerdir.

3 üncü fıkrada süresi altı ayı aşan inşaat şantiyesi ile yapım, montaj veya kurma projelerinin bir işyeri oluşturacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada işyeri sayılmayan haller belirtilmiştir.

5 inci fıkrada daimi temsilcilik düzenlenmiştir. Bu fıkraya göre, bir kişi bir teşebbüs namına akit düzenleme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini düzenli olarak kullanırsa, temsil ettiği teşebbüs, bu Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir. Bunun yanı sıra, temsilcinin böyle bir yetkisi olmasa dahi, namına sürekli olarak mal sevkettiği teşebbüsün mallarını mutaden stoklaması halinde de, bu teşebbüs bu Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir. Ancak bu hüküm otomatik olarak işleme geçecek, fıkranın b) bendinde öngörülen muvazaanın tespiti halinde işleme girecektir. Anlaşmada işyeri ve daimi temsilci ayrı ayrı maddelerde gösterilmeyip, her ikisi de «işyeri» maddesinde kavrandığından, bu fıkra hükmüyle, Gelir Vergisi Kanunumuzun dar mükelleflerin ticarî kazançlarının Türkiye'de vergilendirilebilmesine imkân tanıyan daimi temsilciliğe ilişkin hükümleri Anlaşmaya yansıtılmış olmaktadır.

6 ncı fıkra belli şartlar altında, simsar, genel komisyoncu veya bağımsız statüde sahip bir başka aracı vasıtasıyla faaliyette bulunma halinde işyerinin var sayılmayacağı ile ilgilidir.

7 nci fıkrada ise, iki ayrı Devlette mukim kurumların birbirlerini kontrol etmesinin, bu kurumlardan birinin diğerine bağlı işyeri sayılması için yeterli bir şart olmadığını belirtmektedir.

Madde 6. Gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir.

Burada önemli olan husus, Gelir Vergisi Kanunumuzun 70 inci maddesinde sayılan gayrimenkul sermaye iratlarının münhasıran bu maddede düzenlenmediği, Anlaşmanın 12 nci maddesinde kayıtlı bulunan gayrimaddi hak bedellerine de taştığıdır. Bunun yanısıra, bu madde yalnızca gayrimenkul sermaye iratlarını değil, aynı zamanda gayrimenkullerin yaratabileceği her türlü gelir unsurunu (ticarî kazanç, ziraî kazanç) da kapsamına almaktadır.

Bu çerçeve altında madde 1 inci fıkrasında, gayrimenkul gelirlerinin vergileme hakkını gayrimenkulün bulunduğu Devlete bırakmaktadır.

2 nci fıkra gayrimenkul varlık terimini tanımlamaktadır.

3 üncü fıkra gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelirin, bu gayrimenkulün bulunduğu Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır.

4 üncü fıkra, 1-3 üncü fıkra hükümlerinin ticarî kazanç ve serbest meslek kazancı erbabına da uygulanacağını belirtmektedir.

Madde 7. Ticarî kazançlar

Maddenin 1 inci fıkrası, ticarî kazancın vergilendirilmesinde esas ilkeyi getirmektedir. Buna göre ticarî kazanç, teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilecektir. Ancak faaliyet diğer Devlette bir işyeri vasıtasıyla yürütülüyorsa, yalnızca bu işyerine atfedilecek kazançlar diğer Devlette vergilendirilebilecektir.

2 nci fıkra işyeri kazançlarının hesaplanmasındaki esaslarla ilgilidir. Buna göre işyeri, bağımsız bir teşebbüs gibi ele alınacak ve benzeri teşebbüslerin benzeri koşullar altında elde etmesi gereken kazanç sözkonusu işyerine atfedilecektir. Böylece işyeri-merkez ilişkilerinde emsâline göre yüksek veya düşük fiyatlandırmaya gidilirse, olaya müdahale edilip, gerçekçi fiyatların fatura edilmesine göre yeni bir vergi matrahı hesaplanacak ve vergileme bu matrah üzerinden yapılacaktır.

3 üncü fıkra işyeri kazançlarından indirilecek gider unsurları ile ilgilidir. İşyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan yönetim, genel idare giderleri ve işyerinin amaçlarına uygun düşen giderler indirilebilecektir.

4 üncü fıkra, sadece mal ve ticarî eşya alımında bulunan işyerine kazanç atfolunamayacağı hakkındadır.

5 inci fıkra, bu madde kapsamına girmeyen gelirler hakkında Anlaşmanın diğer hükümlerini saklı tutmaktadır.

Madde 8. Gemicilik, hava ve kara taşımacılığı

1 inci fıkra, Devletlerden birinin bir teşebbüsünün, diğer Devlette uluslararası trafik kapsamına giren deniz, hava veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden sağladığı kazançların yalnızca teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirileceği ile ilgilidir.

2 nci fıkra, ilk fıkrada benimsenen prensibin, ortaklık, bağlı işletme ve acen-talar için de geçerli olduğunu hükme bağlamaktadır.

Madde 9. Bağımlı teşebbüsler

Kurumlar Vergisi Kanunumuzun 15, 16 ve 17 nci maddelerinde düzenlenen örtülü kazanç ve örtülü sermaye ile ilgili olan bu maddede, birbiriyle bağımlı olan teşebbüslerin, bağımsız teşebbüslere kıyasla farklı ticarî ilişkilere ve farklı fiyatlandırılmalarına yönelmeleri halinde, Devletlerin ne tür tedbirler alabileceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkra, birbirine bağımlı teşebbüslerin gerekli itinaı göstermeyip, bağımsız teşebbüsler arasında geçerli olacak fiyatlardan sapma göstermeleri halinde, vergi ziyana uğrayan Devlete ek vergi alma hakkını vermektedir. Bu ek vergileme sonunda, diğer Devletin kendi mükellefi bağımlı teşebbüste yapacağı matrah ve vergi indirimleri ise 2 nci fıkrada düzenlenmiştir.

Madde 10. Temettüleri

1 inci fıkra temettülerin vergilendirilmesindeki genel ilke ile ilgilidir. Devletlerden birinde mukim bir şirket tarafından diğer Devlet mukimi bir kişiye ödenen temettülerin, bu diğer Devlette vergilendirileceği esas ilkedir.

2 nci fıkra temettülerin, temettüyü ödeyen şirketin mukimi olduğu, yani temettülerin doğduğu Devlette de vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Kaynak Devlette diğer Devlet mukimlerine uygulanabilecek temettü vergi tevkifatı, % 25'i aşan iş-tiraklerde % 15, diğer bütün durumlarda % 20 olarak tespit edilmiştir. Bu nisbetle-rin daha altında uygulanacak olan geçici nitelikteki yeni nispetler Protokol'da tespit edilmiştir.

3 üncü fıkra, 2 nci fıkrada sınırlamaya tabi tutulan vergi tevkifat nispetlerinin uygulama şeklinin karşılıklı anlaşmayla tespit edileceği ile ilgilidir.

4 üncü fıkra, temettülerin tanımı ile ilgilidir.

5 inci fıkrada, işyerlerinin 7 nci madde (ticarî kazanç) çerçevesinde vergilendiril-dikten, sonra, kalan kazanç üzerinden bu maddenin 2 nci fıkrasının a) bendine göre de vergilendirilebileceğini ve bu şekilde alınacak verginin, bu bentte belirtilen verginin % 50'sini aşamayacağını öngörmektedir.

6 ncı fıkra, temettü lehdarının temettü dağıtan şirketin mukim olduğu Devlette bir işyerine sahip olması ve elde ettiği temettülerle bu işyeri arasında bir bağlantı olması halinde, bu madde çerçevesinde vergilendirilmeyeceğine ilişkindir. Bunun ya-nısına Hollanda açısından serbest meslek ifasına ilişkin işyerleri için de aynı kural uygulanacaktır. Bu gibi hallerde, ticarî kazançla ilişkin olan 7 nci madde veya ser-best meslek kazancına ilişkin olan 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

7 nci fıkra, bir Devletin kendisinden kazanç elde eden ve diğer Devletin mukimi olan bir şirketin dağıttığı temettüleri üzerinden veya dağıtmadığı kazançlardan herhangi bir vergi alamayacağına amirdir. Böylece kaynak Devletin vergileme yetkisi kurum kazancına uygulanmakta; fakat bu kurumdan kâr payı elde eden kişilere doğru bir genişlemeye müsaade edilmemektedir.

Madde 11. Faiz

1 inci fıkra, faizlerin vergilendirilmesinde genel ilkeyi öngörmektedir. Faizi, lehdarın mukimi olduğu Devlet vergilendirme hakkına sahiptir. Faizlerin doğduğu Devlete % 15 ve % 10 vergi tevkifatı hakkı tanıyan hüküm 2 nci fıkrada yer almaktadır.

3 üncü fıkra, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ve Hollanda Merkez Bankasına veya Devletlerden birinin mahallî idaresine, politik alt bölümüne veya hükümetine ödenen faizlerin karşılıklı olarak vergiden muaf tutulmasına ilişkindir.

4 üncü fıkra, 2 nci ve 3 üncü fıkraların uygulama şeklinin karşılıklı anlaşmayla tespit edileceği ile ilgilidir.

5 inci fıkrada, faiz teriminin kapsamı belirtilmektedir.

6 ncı fıkra, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen faizlerin bu maddede yer alan tavizli vergi oranına göre değil, ticarî kazanç hükümlerine göre vergilendirileceği ile ilgilidir. Bunun yanısıra Hollanda açısından, serbest mesleğin ifasına mahsus bir işyerinden elde edilen faizlerde de aynı kural uygulanacaktır. Bu gibi hallerde, ticarî kazançla ilişkin olan 7 nci madde veya serbest meslek kazancına ilişkin olan 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

7 nci fıkra, faiz gelirin ne zaman bir Devlette elde edilmiş sayılacağını hükme bağlamaktadır. Buna göre, ödeyicinin Devlet, politik alt bölüm, mahallî idare, mukim veya bu Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer olması halinde, sözkonusu faizin bu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

8 inci fıkra, faizde muvazaayı açıklığa kavuşturmaktadır. Fıkra hükmüne göre, muvazaa yapabilecek kişiler, aralarında özel ilişki bulunan faiz ödeyici ile faiz lehdarı ve her ikisiyle başka bir kişi olarak belirtilmektedir. Muvazaa durumu ise, özel ilişkinin olmadığı hallerde, kişiler arasında kararlaştırılan faiz miktarını aşan bir faizin ödenmesi olarak ortaya konmuştur. Bu halde fazla kısım, bu maddede tanımlanan ve indirimli vergiye tabi bir faiz sayılmayacak ve Anlaşma'nın diğer hükümleri dikkate alınarak Devletlerin iç mevzuatına göre vergilendirilecektir.

9 uncu fıkrada, vadeli sınaî, ticarî veya bilimsel mal, teçhizat satışında, ödemenin hiçbir bölümünün faiz kabul edilmeyeceği ve böyle bir durumda 5 inci ve 7 nci madde hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 12. Gayrimaddi hak bedelleri

1 inci fıkra, vergilemede genel ilkeyi öngörmektedir; vergileme hakkı, ödeme yapılan kişinin mukim olduğu Devlete tanınmaktadır.

2 nci fıkra hükmü, bedellerin hâsıl olduğu Devlete de belli bir oranda vergi tevkifatı hakkı tanımaktadır. Ülkemizin ihtiyacı olan bilgi ve teknoloji transferi dikkate alınarak, bu oran Hollanda ile yapılan Anlaşmada yüzde 10 olarak tespit edilmiştir.

3 üncü fıkra, 2 nci fıkrada sınırlamaya tabi tutulan vergi tevkifat nispetlerinin uygulama şeklinin karşılıklı anlaşmayla tespit edileceği ile ilgilidir.

4 üncü fıkra, gayrimaddi hak bedellerinin tanımı ile ilgilidir. Vergi mevzuatımıza uygun olarak, gayrimaddi hakların kullanılmasının yanı sıra satışından elde edilen hâsılat da bu tanım içine alınmıştır. Ancak bu konuda Protokol'da bir düzenleme yapılarak, gayrimaddi hakların gerçekten de satıldığının tespit edilmesi halinde, 12 nci maddenin değil; fakat 13 üncü maddenin uygulanacağı belirlenmiştir.

5 inci fıkrada, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen gayrimaddi hak bedellerinin tavizli vergi oranına göre değil, ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirileceği öngörülmüştür. Bunun yanısıra Hollanda açısından serbest mesleğin ifasına mahsus bir işyerinden elde edilen gayrimaddi hak bedellerinde de aynı kural uygulanacaktır.

6 ncı ve 7 nci fıkralar, faizde olduğu gibi, gayrimaddi hak bedellerinin nerede elde edilmiş sayılacağı ve muvazaalı durumlarda nasıl vergilendirileceği ile ilgilidir.

Madde 13. Sermaye değer artış kazançları,

6 ncı maddede tanımlanan gayrimenkul varlıkların elden çıkartılmasından doğan kazançların vergilendirilme hakkını, bu malların bulunduğu Devlete tanıyan hüküm 1 inci fıkrada öngörülmüştür.

Bir işyerinin aktifine dahil menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların vergileme hakkının, bu işyerinin bulunduğu Devlete tanıdığı ikinci fıkrada hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkra, Devletlerden birinin bir mukimince, uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak ve kara nakil vasıtası ile bunların işletilmesine tahsis edilen menkul malların satışından elde edilen kazançların, yalnızca bu Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

4 üncü fıkra, 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda değinilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazancın yalnızca, elde çıkaranın mukim olduğu Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

5 inci fıkrada, hisse senedi ve tahvillerin bir yıldan daha kısa süre içinde elden çıkarılması halinde, kaynak Devletin vergi alma hakkının devam edeceğini hükme bağlamaktadır.

6 ncı fıkra, son beş yıllık dönemde mukimlik ilişkisi bulunan kişilerin, hisse senedi veya intifa haklarını elden çıkarılmasından doğan kazançlarının, kaynak Devlette vergilenmeye devam edileceğini belirtmektedir.

Madde 14. Serbest meslek faaliyetleri

Gelir Vergisi Kanununun yanısıra Kurumlar Vergisi Kanununun da dar mükelleflerin serbest meslek kazançlarını vergi tevkifatına tabi tutması dolayısıyla 14 üncü madde, kurumları kapsam dışı bırakmayan bir yapıda tutulmuştur.

Maddenin 1 inci fıkrasında gerçek kişilerin elde edeceği serbest meslek kazançlarının, kazancı elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır. Bununla beraber, bu kişinin diğer Devlette bulunan sabit bir yerden veya bu diğer Devlette 183 günü aşan faaliyet icrasından elde ettiği kazancın, kaynak Devlette de vergilendirilebileceği hükmüne yer verilmiştir.

2 nci fıkrada, teşebbüslerin elde edecekleri serbest meslek kazançları için düzenleme yapılmış ve bir Akit Devletin bir teşebbüsü tarafından serbest meslek kazancı elde edilmesi halinde, teşebbüsün yalnızca bu Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır. Bununla beraber, sözkonusu teşebbüslerin, kaynak Devlette bulunan bir işyerinden ve kaynak Devlette 183 günü aşan faaliyet icrasından elde ettikleri kazançların, kaynak Devlette de vergilendirilebileceği hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkrada serbest meslek faaliyetleri teriminin tanımı yapılmıştır.

Madde 15. Bağımlı faaliyetler

1 inci fıkra genel kuralı belirlemektedir. Fıkraya göre diğer Devlette hizmetin ifa edilmemesi şartıyla elde edilen ücretler mukim Devlette vergilendirilecektir. Hizmetin diğer Devlette ifa edilmesi halinde, vergileme yetkisi kaynak Devlete geçecektir. Ancak sözkonusu genel kural, bu Anlaşmanın 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerinde öngörülen hükümleri herhangi bir şekilde etkilemeyecektir. Böylece şirket yönetim kurulu üyeleri, emekliler, kamu görevlileri, öğretmen ve öğrenciler 15 inci maddeye göre değil, fakat kendileriyle ilgili maddelere göre vergilendirileceklerdir.

2 nci fıkra 1 inci fıkrada öngörülen genel kuralın istisnasını oluşturmakta ve hizmet erbabının diğer Devlette hizmet ifa etmesi halinde de, şartlar yerine getirilirse, yalnızca mukim Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır. Bunun için diğer Devlette 183 günden daha kısa süre kalınması; ücretin bu diğer Devlette ikamet etmeyen bir işverence ödenmesi ve aynı zamanda ücretin, sözkonusu dar mükellef işverenin bu diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden ödenmemesi zorunludur.

3 üncü fıkra, bu maddenin bundan önceki hükümlere bakılmaksızın, Devletlerden birinin bir mukiminin diğer Devletin bir teşebbüsü tarafından uluslararası trafikte işletilen bir gemi, uçak ve kara nakil vasıtasında ifa ettiği bir hizmet dolaşısıyla elde ettiği gelirlerin, bu diğer Devlette vergilendirileceği ile ilgilidir.

Madde 16. Müdürlere yapılan ödemeler.

Bu maddeye göre, Devletlerden birinin bir mukimin diğer Devlette mukim bir şirketin yönetim kurulu üyesi, bir «bestuurder»i veya «commissaris»i olması dolayısıyla eline geçen prim, ikramiye, huzur hakkı vb. şirketin mukim olduğu Devlette vergilendirilecektir. «Bestuurder» ve «commissaris» terimleri Protokol'da tanımlanmıştır.

Madde 17. Artist ve sporcular

1 inci fıkra, sanatçı ve sporcuların işgal konularıyla ilgili faaliyetlerden dolayı elde ettikleri gelirlerin, bu faaliyetleri icra ettikleri Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır. Bu çerçevede, serbest meslek faaliyetlerini ve bağımlı faali-

yetleri (ücretler) düzenleyen 14 ve 15 inci maddelerin hükümleri, sanatçı ve sporcular açısından geçerli kabul edilmeyecek, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yürütülecektir.

2 nci fıkra, sanatçı ve sporcuların işğal konularıyla ilgili faaliyetlerinden doğan gelirlerin kendilerine değil, fakat bir başka gerçek veya tüzeykişiye yönelmesi halinde, 1 inci fıkra hükümlerinin uygulanacağını belirlemektedir. Böyle bir durumda, bu Anlaşmanın ticarî kazançları, serbest meslek kazançlarını ve ücretleri düzenleyen 7, 14 ve 15 inci madde hükümlerine bakılmaksızın, vergileme faaliyetin icra edildiği Devlette yürütülecektir.

3 üncü fıkra, kültürel münasebetler çerçevesinde Devletlerden birinin malî desteği ile bir diğerinde yürütülen artistik ve sportif faaliyetlerin diğer Devlette vergilendirilmeyeceğini hükme bağlamaktadır. Ayrıca getirilen ilave bir hüküm ile kâr amacı gütmeyen hayır kurumlarının bu tür faaliyetlerden elde ettiği gelirlerin de, bu gelirlerin hiç bir bölümünün maliklere, üyelere veya hissedarlara ödenmemesi ve bunların şahsî menfaatine tahsis edilmemesi kaydıyla diğer Devlette vergilendirilmeyeceği öngörülmektedir.

Madde 18. Emekli maaşları, düzenli ödemeler ve sosyal güvenlik emekli maaşları

1 inci fıkra, geçmiş hizmetler karşılığında ödenen emekli maaşları ve benzeri ödemelerin, bunları elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükmünü öngörmektedir. Ancak kamu görevleri karşılığında ödenen emekli maaşları kapsamının dışındadır.

2 nci fıkra, Devletlerden birinin vatandaşı olmamasına rağmen bu Devlette ikamet eden kişilerin, diğer Devletteki geçmiş çalışmaları karşılığında periyodik nitelikte olmayan bir takım menfaatler elde etmesi halinde, bu menfaatlerin, ödeyici diğer Devlette vergilendirilebileceğini hükme bağlamaktadır. Böylece, Türkiye'de ikamet eden Türk vatandaşları, Hollanda'dan elde edecekleri toplu işden çıkma tazminatı gibi bir takım gelir unsurlarında Hollanda vergi kanunlarının dışına çıkarılmış olmaktadır.

3 üncü fıkra, 1 inci fıkra hükümlerinden sapma yaparak, Devletlerden birinin sosyal güvenlik sistemi hükümlerine göre geçmiş çalışmalar karşılığında veya diğer herhangi bir surette diğer Devletin bir mukimine ödenen emekli maaşlarının ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebileceğini; ancak sözkonusu emekli maaşının diğer Devletin mukimi ve aynı zamanda vatandaşı olan bir gerçek kişiye ödenmesi halinde, bu emekli maaşının yalnızca diğer Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

4 üncü fıkrada, «düzenli ödeme» teriminin tanımı yapılmaktadır.

Madde 19. Kamu görevleri

1 inci fıkra, kamu görevi karşılığı yapılan ödemelerin ve bağlanan emekli maaşlarının yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkra, kamu iktisadî kuruluşlarında çalışanlar hakkında bu madde hükmünün değil; fakat 15, 16 ve 18 inci madde hükümlerinin uygulanacağını öngörmektedir.

Madde 20. Profesörler ve öğretmenler

1 inci fıkra öğretmen ve profesörlerin iki yıl süreyle, yurt dışından elde ettikleri paralar dolayısıyla, öğretim ve araştırma yapmak amacıyla buldukları Devlette vergiye tabi tutulmayacağını hükme bağlamaktadır.

2 nci fıkra bu araştırmaların kamu menfaatlerine yönelik değilde yalnızca özel kişi veya kişilerin yararına yönelik olması halinde, bu maddenin uygulanmayacağını öngörmektedir.

Madde 21. Öğrenciler

1 inci fıkra öğrencilerin öğrenim veya meslekî eğitimde buldukları Devlette yararlanacakları vergi istisnasının sınırlarını hükme bağlamaktadır. Buna göre öğrenci ve stajyerler, yurt dışından elde ettikleri şartıyla, yalnızca geçim, öğrenim veya meslekî eğitim masraflarını karşılayan paralar dolayısıyla vergiye tabi tutulmayacaklardır.

2 nci fıkra, öğrenci ve stajyerlerin uygulama alışkanlığı kazanmak üzere, 183 gün süreyle ifa ettikleri hizmetler dolayısıyla elde ettikleri ücretlerin, hizmetin ifa edildiği Devlette vergilendirilmeyeceğini hükme bağlamaktadır.

Madde 22. Diğer gelirler

1 inci fıkra, Devletlerden birinin bir mukiminin bu Anlaşmanın bundan önceki maddelerinde kavranmayan gelir unsurlarının, mukim olduğu Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkrada 1 inci fıkrada öngörülen mukim Devlet prensibinin istisnası getirilmektedir. Buna göre, bir Devlet mukimi diğer Devlette bir işyerinde ticarî faaliyette veya serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve diğer gelirler bu işyerinde elde edilirse bu takdirde sözkonusu diğer gelirler için mukim Devlet prensibi uygulanmayacaktır. Böyle bir durumda vergileme, 7 veya 14 üncü maddeler çerçevesinde yürütülecektir.

Madde 23. Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi

1 inci fıkra Türkiye mukimi kişilerin çifte vergilendirmeden nasıl kurtulacağını düzenlemektedir. Fıkranın (a) bendine göre, (b) bendinde kavranan gelirler hariç olmak üzere, bir Türkiye mukiminin Hollanda'da vergilendirilebilen bir gelir unsuru elde etmesi durumunda, Türkiye bu geliri vergiden muaf tutacaktır. Bununla beraber, Türkiye bu kişinin geriye kalan gelirlerine ilişkin verginin hesaplanmasında, muaf tutulan gelir sanki vergiden muaf değilmiş gibi bir vergi oranı da uygulayabilecektir.

Aynı fıkranın (b) bendi, bentte sayılan gelirler dolayısıyla Hollanda'da bu Anlaşma uyarınca ödenen verginin, sözkonusu gelirler üzerinden Türkiye'de alınacak vergiden mahsup edileceğini, bununla beraber mahsup edilen bu verginin, Türkiye'de vergiye tabi toplam gelir üzerinden hesaplanan vergiden sözkonusu gelire isabet eden Türk vergisini aşamayacağını öngörmektedir.

Fıkranın (c) bendinde ise bu fıkranın amaçları yönünden Hollanda'da gelir üzerinden ödenen vergiler belirlenirken, Hollanda Yatırım Hesapları Kanununda bahsedilen yatırım primleri ve hibeleri ve yatırım yapmama ödemelerinin dikkate alınmayacağı belirtilmiştir.

2 nci fıkra, Hollanda mukimi kişilerin çifte vergilendirmeden nasıl kurtulacağını düzenlemektedir.

Fıkranın (a) bendi Hollanda'nın mukimlerini vergilendirirken Türkiye'de vergilendirilebilen gelir unsurlarını, ödenecek verginin hesabına esas olan matraha dahil edebileceğini öngörmektedir.

Fıkranın (b) bendi, Türkiye'de vergilendirilebilen hangi gelir unsurları için Hollanda'nın muafiyet uygulayacağını hükme bağlamaktadır. Bunlar, 6 ncı maddede düzenlenen gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirler, 7 nci maddede düzenlenen ticarî kazançlar, 10 uncu maddenin 6 ncı fıkrasında düzenlenen işyeri ile bağlantılı temettüler, 11 inci maddenin 6 ncı fıkrasında düzenlenen işyeri ile bağlantılı faizler, 12 nci maddenin 5 inci fıkrasında düzenlenen işyeri ile bağlantılı gayrimaddî hak bedelleri, 13 üncü maddenin 1 ve 2 nci fıkrasında düzenlenen sermaye değer artış kazançları, 14 üncü maddede düzenlenen serbest meslek kazançları, 15 inci maddenin 1 inci fıkrasında düzenlenen ücretler, 16 ncı maddede düzenlenen müdürlere yapılan ödemeler, 18 inci maddenin 3 üncü fıkrasında düzenlenen sosyal güvenlik emekli maaşları, 19 uncu maddede düzenlenen kamu görevleri karşılığı elde edilen ücretler ve emekli maaşları ve 22 nci maddenin 2 nci fıkrasında düzenlenen işyeri ile bağlantılı diğer gelirlerdir. Muafiyet uygulanabilmesi için, sözkonusu gelir unsurlarının (a) bendinde belirtilen toplam matraha dahil edilmesi zorunludur. Bundan sonra Hollanda, muafiyete tabi diğer gelir unsurlarında olduğu gibi, toplam vergiden hesaben bulunan bir meblağı indirecektir.

Fıkranın (c) bendi, Türkiye'de vergilendirilebilen hangi gelir unsurları için Hollanda'nın mahsuba müsaade edeceğini düzenlemektedir. Bunlar, 10 uncu maddenin 2 nci fıkrasında belirtilen temettüler, 11 inci maddenin 2 nci fıkrasında belirtilen faizler, 12 nci maddenin 2 nci fıkrasında belirtilen gayrimaddî hak bedelleri, 13 üncü maddenin 5 inci fıkrasında belirtilen sermaye değer artış kazançları, 15 inci maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen ücretler, 17 nci maddede belirtilen sanatçı ve sporcu gelirleri ve 18 inci maddenin 2 nci fıkrasında belirtilen periyodik olmayan ödemelerdir. Mahsup işlemini yürütebilmek için, bu gelir unsurlarının (a) bendinde belirtilen toplam matraha dahil edilmesi zorunludur.

Fıkranın (d) bendinde ise yatırım teşvik tedbirleri dolayısıyla Türkiye'de temettü, faiz ve gayrimaddî hak bedelleri üzerinden alınmamış veya düşük oranlarda alınmış bulunan verginin, Hollanda'da ödenecek vergiden, Türkiye'de ödenmiş gibi mahsubuna imkân verilmektedir.

3 üncü fıkrada, Devletlerden birinin bir mukiminin 13 üncü maddenin 6 ncı fıkrası hükmü dolayısıyla, diğer Devlette vergilendirilebilen bir sermaye değer artış kazancı elde etmesi durumunda, sözkonusu kazanç için bu diğer Devletin ilk bahsedilen Devlette alınan vergiye eşit bir miktarın mahsubuna müsaade edeceği öngörülmüştür.

Madde 24. Ayırım Yapılmaması

1 inci fıkrada, vatandaşların, diğer Devlette faaliyette bulunurken, bu diğer Devletin aynı koşullardaki vatandaşlarına kıyasla daha değişik veya daha ağır bir vergilemeye veya buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulamayacakları hükme bağlanmak-

ta; ayrıca bu vatandaşların her iki Devletin de mukimi olamamaları halinde de aynı muameleye tabi tutulacaklarını belirlemektedir. Bu hususta «aynı koşullarda» ibaresinin ne anlama geldiği Protokol'da tanımlanmaktadır.

2 nci fıkrada, teşebbüslerin diğer Devlette sahip oldukları işyerlerinin, bu diğer Devletin teşebbüslerine kıyasla daha değişik veya daha ağır bir vergilemeye veya buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulamayacakları hükme bağlanmaktadır.

3 üncü fıkrada, Anlaşmanın 9 uncu Maddesinin 1 inci fıkrası, 11 inci Maddesinin 8 inci fıkrası veya 12 nci maddesinin 7 nci fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, teşebbüslerin dar mükelleflere ödedikleri faiz, gayrimaddi hak bedeli şeklindeki ödemelerin, tam mükelleflere ödenmiş gibi gider kaydedilebileceği belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada, yine 1 inci ve 2 nci fıkrada olduğu gibi ortak teşebbüslerin de faaliyette buldukları Devlette daha değişik veya daha ağır bir vergilemeye veya buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklarını hükme bağlamaktadır.

Maddenin 5 inci fıkrası, Devletlerin kendi mukimlerine şahsi ve ailevi durumları dolayısıyla uyguladıkları şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Devletin mukimlerine uygulama mecburiyeti altında olmadıklarını hükme bağlamaktadır.

Madde 25. Karşılıklı anlaşma Usulü

Maddenin ilk iki fıkrasında, bir kişinin taraf Devletlerden herhangi birinde, bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen bir vergilemeyle karşılaşması halinde, sorunun nasıl çözümleneceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkraya göre, bu kişi durumunu, Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat mesulleriyle bağlı kalmaksızın, mukimi olduğu Devletin yetkili makamına arzdebilecektir. Bu kişinin durumu 24 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, o zaman vatandaşı olduğu Devletin yetkili makamına başvurabilecektir.

2 nci fıkraya göre, bu makam sorunu kendi çözemese, diğer Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya varmak için gayret sarfedecektir. Varılan anlaşma, Devletlerin iç mevzuatlarında yer alan süre kısıtlamalarına bakılmaksızın uygulanacaktır.

Maddenin 3 üncü fıkrasında, yetkili makamların bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından doğan sorunların çözümü için karşılıklı anlaşma usulünü kullanabilecekleri hükme bağlanmıştır.

4 üncü fıkra, karşılıklı anlaşmaya varabilmek için yetkili makamların doğrudan haberleşebileceklerini öngörmektedir.

Madde 26. Bilgi Değişimi

Bu Anlaşmanın tam manasıyla uygulanabilmesi ve vergi kaçığına engel olunabilmesi için iki Devletin vergi idareleri arasında gerekli hallerde yakın işbirliğine ihtiyaç vardır. Maddede Devletlerin hangi hallerde bilgi değişiminde bulunacakları, elde edilen bilgilerin kimlere verilebileceği, bilgi değişiminin sınırları ele alınmıştır.

Madde 27. Diploması ve konsolosluk memurları

Maddenin 1 inci fıkrası, diploması ve konsolosluk memurlarının devletler hukukunun genel kurallarına ve özel anlaşma hükümlerine göre yararlandıkları vergi ayrıcalıklarının bu Anlaşma hükümlerinden etkilenmeyeceğini belirtmektedir. Bununla beraber, bir Devlette bulunan uluslararası kuruluşlar, bunların mensupları ile üçüncü Devletlerin diplomatları ve konsolosluk memurları, buldukları Devletin mukimlerinin gelir üzerinden ödenecek vergilerde tabi oldukları mükellefiyetlere aynen tabi olmadıkça, bu Anlaşma bu kişilere uygulanmayacaktır.

2 nci fıkra, diplomatların ve konsolosluk memurlarının, gönderen Devletin, mukimlerinin gelir üzerinden ödenen vergilerde aynı mükellefiyetlere tabi olması halinde, bu Anlaşmanın amaçları yönünden, gönderen Devletin mukimi addedileceklerini hükme bağlamaktadır.

Madde 28. Hükümlerlik genişlemesi

1 inci fıkrada, Anlaşmanın tümüyle veya gerekli görülebilecek değişikliklerle, bu Anlaşmanın uygulandığı vergilere önemli ölçüde benzer nitelikte vergiler alan ve Avrupa'da yer almayan Hollanda Krallığı kısmına genişletilebileceği, böyle bir genişlemenin diplomatik yollarla nota teatisiyle anlaşmaya bağlanan ve ayrıntıları belirtilen değişiklik ve koşullar altında ve bu tarihten itibaren hüküm ifade edeceği belirtilmiştir.

2 nci fıkra, aksine anlaşma olmadığı takdirde, Anlaşmanın yürürlükten kaldırılmasının genişletildiği Hollanda Krallığı kısmı için de aynı zamanda yürürlükten kaldırıldığı anlamına gelmeyeceğini hükme bağlamaktadır.

Madde 29. Yürürlüğe girme

Bu maddede, Anlaşmanın ne zaman yürürlüğe gireceği ve ne zaman vergiler açısından hüküm ifade edeceği belirtilmiştir. Maddeye göre, Hükümetlerin birbirine yazılı olarak kendi Devletlerinde anayasal işlemlerin tamamlandığını bildirmeleri ve sonuncu bildirimden itibaren otuz gün geçmesiyle, Anlaşma yürürlüğe girecektir. Anlaşma, vergiler açısından ise sonuncu bildirim alınacağı yılı takip eden yılın Ocak ayının birinci gününden itibaren kendini gösteren vergilendirme dönemleri için hüküm ifade edecektir.

Madde 30. Yürürlükten kalkma

Madde Anlaşmanın feshedilinceye kadar yürürlükte kalacağını belirtmekte, fesih usulünü açıklamakta ve fesih halinin her iki Devlette hangi vergilendirme dönemleri için hüküm ifade edeceğini belirlemektedir.

Protokol hükümlerinin gerekçesi :

Fıkra I. Anlaşmanın 3, 4, 5 ve 7 nci maddeleriyle ilgilidir.

Kurumlar Vergisi Kanunumuza yeni alınan iş ortaklığı müessesesinin, Anlaşma hükümlerine aykırı düşebilecek hususlarının Anlaşma ile uyumlandırılması amacıyla düzenlenen bu fıkra, iş ortaklıklarının bu Anlaşmanın 5 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında öngörülen altı aylık süreden daha kısa bir süre faaliyette bulunması halinde, sözkonusu iş ortaklığının kurum statüsünün dikkate alınmayacağını ve Holandalı ortağın, Anlaşmadan kaynaklanan Türkiye'de vergilendirilmeme yönündeki hakkının ihlal edilmeyeceğini hükme bağlamaktadır.

Fıkra II. Anlaşmanın 4 üncü maddesiyle ilgilidir.

Bu hükümle, gemide yaşayan; fakat hiç bir Devlette ikametgâhı olmayan gerçek kişilerin, sözkonusu geminin kayıtlı olduğu limanın bulunduğu Devlette mukim adde-dileceği belirlenmektedir.

Fıkra III. Anlaşmanın 5 inci maddesiyle ilgilidir.

5 inci maddenin 5 inci fıkrasında temsil sonucunda kendini gösteren işyeri (dola-yısıyla daimi temsilcilik) düzenlenmiştir. Bu fıkranın (b) bendinde, bir kişinin, namı-na sürekli olarak mal veya ticarî eşya tesliminde bulunduğu teşebbüsün sözkonusu mal ve eşyalarını, mutaden stoklaması halinde, bu teşebbüsün işyerini (daimi temsilcili-ğini) oluşturduğu hükme bağlanmıştır. Aynı maddenin 6 ncı fıkrasında ise bir teşeb-büsün diğer Devletteki işlerini bir bağımsız simsar, genel komisyon acentası veya diğer bir başka acenta vasıtasıyla yürütmesi halinde, bu diğer Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacağı hükme bağlanmıştır. Bu iki fıkranın uygulamada hatalı yorumlara tabi tutulmaması için, Protokolün bu fıkrasında, stoklama faaliyetinin bir bağımsız acenta tarafından yürütülmesi halinde bu acentanın bağımsızlık niteliğini kaybetmeyeceği hükme bağlanmıştır. Ancak bunun için, söz konusu stoklama, faaliye-tinin mutaden bağımsız teşebbüsler arasında da gerçekleşmesi zorunludur. Eğer bir-birinden tamamen bağımsız olan teşebbüsler, bir diğeri namına sürekli olarak tes-limde bulunduğu eşyayı, mutaden stoklamıyorlarsa, sözkonusu acentanın hâlâ ba-ğımsız olduğu, bir başka deyimle teşebbüsün daimi temsilcisi olmadığı iddia edile-miyecektir.

Fıkra IV. Anlaşmanın 6 ncı maddesiyle ilgilidir.

Fıkranın 1 inci bendinde, Anlaşmanın 6 ncı maddesinin 2 ncı fıkrasına açıklık getirilmekte ve «her çeşit dalyanlar» teriminin kara suları ötesindeki balık ve avlama mahallerini kapsamadığı belirtilmektedir.

Fıkranın 2 ncı bendinde, Anlaşmanın 6 ncı maddesinde kavranan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir ve Anlaşmanın 12 ncı maddesinde ele alınan gayrimaddî hak bedellerinin farklılığına değinilmekte ve söz konusu bedellerin 6 ncı maddede ele alınmayacağı hususuna açıklık getirilmektedir.

Fıkra V. Anlaşmanın 7 ncı maddesiyle ilgilidir.

Fıkranın 1 inci bendi 7 ncı maddenin 1 inci fıkrası ile ilgilidir. Anlaşmanın 7 ncı maddesinin 1 inci fıkrasında kayıtlı olan hükme göre bir teşebbüs, diğer Devlette elde ettiği ticarî kazancın yalnızca bu diğer Devlette bulunan işyerine atfedilebilen kısmı üzerinden bu diğer Devlette vergi mükellefiyeti altına girecektir. Anlaşmanın 5 inci maddesinde, bizim vergi hukukumuzda yer alan işyeri ve daimi temsilcilik terimleri birleştirilip, yalnızca işyeri terimi kullanıldığından, sözkonusu 1 inci fıkrada bahsedilen «işyerine atfedilebilen kazanç» ifadesi kendiliğinden «işyerinde veya daimi tem-silciler vasıtasıyla sağlanan kazanç» anlamını taşımaktadır. Bu husus da, Gelir Ver-gisi Kanunumuzun dar mükelleflerin Türkiye'de elde ettikleri ticarî kazancı açıklayan 7 ncı maddesinin birinci fıkrasının 1 numaralı bendiyle tam bir uyum göstermektedir. Bununla beraber, Anlaşmada kullanılan «işyerine atfetme» ve bizim G. V. K. muzda kullamları «işyerinde veya daimi temsilciler vasıtasıyla sağlanma» ifadelerinin lafzen

birbirinden farklı olması, ileride muvazaalı yollara başvurmaya neden olabileceğinden; Protokolda, muvazaalı yollarla gerçekte işyerinden (veya daimi temsilci vasıtasıyla) yürütülen ticarî faaliyetlerin, işyeri dışında gerçekleşmiş gibi gösterilmesine ilişkin olan işlemler teşhis edilmiş ve vergiden kaçınma amacının tespiti halinde, bu tür faaliyetlerden elde edilen ticarî kazancın da işyerinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

Fıkranın 2 nci bendi, 7 nci maddenin 1 ve 2 nci fıkralarıyla ilgilidir. Anlaşmanın 7 nci maddesinin 1 inci fıkrasında, bir teşebbüsün diğer Devlette yalnızca işyerine atfedilebilen ticarî kazanç üzerinden vergilenebileceği kaydedilmiş; 2 nci fıkrasında ise sözkonusu işyerinin vergileme yönünden, sanki bağımsız bir teşebbüsmüş gibi ele alınacağı belirtilmiştir. Bu çerçevede işyeri, teşebbüsten bağımsız bir muhasebe sistemine sahip olacak ve işyeri - teşebbüs ticarî ilişkileri gerçekçi fiyatlandırmalara dayanacaktır. Hiçbir zaman için, teşebbüs ve işyeri tek birim olarak kabul edilip, her ikisinin ticarî kazancı birleştirilmeyecektir. G. V. K. muzun 7 nci maddesinde de aynı prensip kabul edilmiş ve dar mükelleflerin yalnızca Türkiye'de bulunan işyerinden veya daimi temsilciler vasıtasıyla sağladıkları kazançlar Türkiye'de elde edilmiş sayılmıştır.

Protokolun V No. lu fıkrasının 2 nci bent hükmüyle sözkonusu hukukî duruma örnekler verilmekte ve işyerinden mal satışında bulunulması veya işyerinde ticarî faaliyet gösterilmesi halinde, yalnızca bu satış veya faaliyete dayalı gerçek hâsılat üzerinden kazanç tespiti yapılacağı, bu tespitte teşebbüsün toplam hâsılatının esas alınmayacağı hükme bağlanmaktadır. Bunun yanısıra, sınaî, ticarî, bilimsel teçhizatın, tesislerin, bayındırlık işlerinin araştırılmasına, tedarikine, montajına veya inşasına ilişkin mukavelelerde aynı prensibin uygulanacağı ve yalnızca işyerinin fiilen yürüttüğü işlerden dolayı kazanç tespiti yapılacağı; mukavelenin toplam bedeli üzerinden kazanç tespitine gidilmeyeceği; teşebbüsün genel merkezinin fiilen yürüttüğü mukavele kısmına ilişkin olan kazancın, yalnızca teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirileceğide hükme bağlanmaktadır.

Fıkranın 3 üncü bendi, 7 nci maddenin 3 üncü fıkrasıyla ilgilidir. Anlaşmanın 7 nci maddesinin 3 üncü fıkrası hükmünde, işyeri kazancının hesabında, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan ve yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilmesine müsaade edileceği hükme bağlanmıştır. İşyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin ayıklanmasında sorun doğabileceği düşüncesiyle, Protokolün V No. lu fıkrasının 3 üncü bendinde, işyerinin genel merkeze veya yurt dışında bulunan diğer işyerlerine, zarar veya masraflarına katılmak üzere ödeyeceği faiz, komisyon ve gayrimaddi hak bedellerini gider olarak kaydedemeyeceği hükme bağlanmıştır. Bununla beraber, işyerinin veya yurt dışında bulunan diğer şubelerin, faizini ödemek, suretiyle temin ettikleri kredileri sözkonusu işyerine tahsis etmeleri halinde, işyerinden bunlara ödenen faizin gerçekçi kabul edileceği ve işyerinin amacına uygun düşen sözkonusu faizin gider olarak kaydedileceği hususu da bendin bünyesinde kayıtlıdır. Burada istenmeyen husus, işyerinden veya yurt dışında bulunan diğer işyerlerinden bu işyerine tahsis

edilen özsermaye üzerinden faiz yürütülmesidir. Aynı şekilde, teşebbüsün mülkiyetinde olan bir gayrimaddi hakkın işyerine kullandırılması karşılığında ödenen gayri maddi hak bedelinin veya teşebbüsün işyerine bazı hizmetleri görmesi karşılığında ödenen komisyonun da, işyerince gider olarak kaydedilemeyeceği belirgindir. Söz konusu hakkın, kullanma bedeli ödenerek teşebbüs tarafından kiralanması ve daha sonra işyerinin de kullanımına tahsis edilmesi halinde veya işyerinin ihtiyaç duyduğu bir takım hizmetlerin teşebbüs tarafından başka bir firmaya komisyon ödenerek yaptırılması halinde, teşebbüsün ödediği gayrimaddi hak bedellerini ve komisyonları işyerine fatura edeceği, işyerinin de bu giderleri amacına uygun olduğu için matrahından indireceği, Protokolun 6 ncı hükmünde kaydedilmiş bulunmaktadır.

Fıkra VI. Anlaşmanın 9 uncu maddesiyle ilgilidir.

Anlaşmanın 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında, bağımlı teşebbüslerin bağımsız teşebbüsler arasında oluşan ticarî ve malî ilişkilerden daha farklı ilişkilere girmesi sonucunda, eğer bir kazanç kaydırması kendini gösterirse, beyan edilmeyen bu kazanç üzerinden vergi tarhiyatına gidilebileceği belirtilmiştir. Protokolda yer alan VI nolu fıkrayla bağımlı teşebbüsler arasında kendiliğinden oluşan bir takım düzenlemelere değinilmekte ve bunların kazanç kaydırma anlamında yorumlanmayacağı belirtilmektedir. Bunlar, yönetim ve genel idare giderlerini, teknik ve ticarî giderleri, araştırma ve geliştirme harcamalarını v.b.'ni paylaştırmak için yapılan düzenlemeler olarak sıralanmıştır.

Fıkra VII. Anlaşmanın 10 uncu maddesiyle ilgilidir.

10 uncu maddenin 4 üncü fıkrasında yer alan temettü tanımının Türkiye yönünden yatırım fonu ve yatırım ortaklıklarından elde edilen gelirleri de kapsayacağı açıklanmıştır.

Fıkra VIII. Anlaşmanın 10, 11 ve 12 nci maddeleriyle ilgilidir.

Kaynakta alınan vergi, Anlaşmanın 10, 11 ve 12 nci maddelerine göre alınması gereken vergiden daha fazla olduğunda, fazla alınan verginin maddesiyle ilgili müracaatın, vergiyi alan Devletin yetkili makamına ve bu Devletin mevzuatında öngörülen süreler içinde yapılacağı, bu fıkrada hükme bağlanmaktadır.

Fıkra IX. Anlaşmanın 10 ve 23 üncü maddeleriyle ilgilidir.

Anlaşmanın 10 uncu maddesinin 2 nci fıkrasının a) bendinde, % 25'den daha yüksek iştirak payları dolayısıyla elde edilen temettülerde, kaynak Devlet vergi tevkifatı % 15 olarak tespit edilmiştir. IX nolu Protokol fıkrasında ise bu nispetten geçici nitelikte indirim yapılmaktadır. Buna göre, Hollanda Kurumlar Vergisi Kanununun Hollanda'da mukim şirketlere tanıdığı iştirak kazançları istisnası devam ettiği sürece, Hollanda'da mukim şirketlerin Türkiye'den elde ettikleri temettülerde vergi tevkifat nisbeti % 10; Türkiye'de mukim şirketlerin Hollanda'dan elde ettikleri temettülerde vergi tevkifat nisbeti % 5 olarak uygulanacaktır. Vergi teşvik tedbirleri nedeniyle Türkiye'de ödenmemiş verginin, Hollanda'da ödenmiş gibi dikkate alınmasına ilişkin olan 23 üncü maddesinin 2 nci fıkrasının d) bendi hükümlerinin uygulanmasında da sözkonusu % .10'luk indirimli vergi tevkifat nisbeti dikkate alınacaktır.

Fıkra X. Anlaşmanın 12 nci maddesiyle ilgilidir.

Anlaşmanın 12 nci maddesinde bizim vergi mevzuatımıza uyum sağlamak amacıyla, gayrimaddî hakların satışı karşılığında elde edilen bedeller de gayrimaddî hak bedelleri arasında sayılmıştır. Gelir Vergisi Kanununun 70/1-5 inci maddesinde sayılan gayrimaddî hakların elden çıkarılmasından doğan kazanç, aynı Kanunun mükerrer 80 inci maddesinde değer artış kazancı olarak sayıldığından, Anlaşmanın 12 nci maddesinde de bu yönde bir hüküm koymak zorunlu bulunmaktaydı. Ancak Anlaşmanın 14 üncü maddesinde serbest meslek erbabının ve teşebbüslerin, özel meslekî bilgi ve maharet gerektiren faaliyetlerinden elde ettiği kazanç, serbest meslek kazancı olarak ele alındığından, örneğin mühendislik faaliyeti sonucunda ortaya çıkan bir planın ya da projenin satılması sonucunda elde edilen hâsılata, değişik yorumlara tabi tutulup, bazı durumlarda 12 nci madde, bazı durumlarda ise 14 üncü madde hükümlerinin işletilmesi tehlikesi mevcuttur. Bu karışıklığı önlemek üzere, Protokolün X nolu fıkrasında getirilen hükümlerle, serbest meslek faaliyetlerinin icrası dolayısıyla elde edilen kazancın, 12 nci maddenin 4 üncü fıkrasında açıklanan anlamda bir gayrimaddî hak bedeli olmadığı kaydedilmiştir. Böylece, 12 nci madde kapsamına giren bedeller, şahsî mesai sarfedilmeksizin doğrudan doğruya verilen para ile satın alınıp mülkiyete geçirilen gayrimaddî hakların, satışı, kullanımı ya da kullanım hakkı karşılığında elde edilen bedellerden ibaret olmaktadır.

Fıkra XI. Anlaşmanın 12 ve 13 üncü maddeleriyle ilgilidir.

Yukarıda Protokol'un X No. lu fıkrasında da açıkladığı üzere, gayrimaddî hakların satışı karşılığında elde edilen hâsılat, prensip olarak 12 nci maddede ele alınacaktır. Ancak görüşmelerde, mükellefin gerçekten de söz konusu telif veya patent hakkını sattığını, mülkiyet devretmekten başka hiç bir amacı olmadığını ispat etmesi halinde, elde edilen bu gelir unsurunun, artık ortada hiç bir muvazaa unsuru kalmadığına göre, sermaye değer artış kazançlarına ilişkin olan 13 üncü madde kapsamında ele alınmasının daha uygun olacağı yönünde uzlaşmaya varıldığından, ispat külfeti mükellefe yöneltilerek, temel kuraldan sapma getirilmiştir.

Fıkra XII. Anlaşmanın 14 üncü maddesiyle ilgilidir.

Anlaşmanın 14 üncü maddesinin 2 nci fıkrasının b) bendinde, bir teşebbüsün diğer Devlette herhangi bir on iki aylık dönemde 183 günü aşan serbest meslek faaliyeti icra etmesi halinde, söz konusu faaliyetlerden elde ettiği gelirin, bu diğer Devlette vergilendirilebileceği hükme bağlanmıştır. Görüşmelerde, 183 günlük sürenin tespitinde bir kriter bulma ihtiyacı doğduğundan, birbiriyle bağlantılı faaliyetlerin süre hesabında dikkate alınacağı üzerinde uzlaşmaya varılmıştır. Bu çerçevede, karakter itibarıyla birbiriyle ilgisi olmayan faaliyetler bağlantılı kabul edilmeyecektir.

Fıkra XIII. Anlaşmanın 16 nci maddesiyle ilgilidir.

Anlaşmanın 16 nci maddesinde yönetim kurulu üyelerinin yanısıra, Hollanda'ya öz olan «bestuurder» ve «commissaris» unvanını taşıyan kişilerin de, kendilerine gelir sağlayan şirketin mukim olduğu Devlette vergilendirileceğine değinilmiştir. Protokolün XIII nolu fıkrasında bu iki terime açıklık getirilmekte ve bu kişilerin, şirket genel kurulunca veya şirketin diğer bir yetkili makamınca genel yönetim ve denetim yetkisi verilen kişiler olduğu açıklanmaktadır.

Fıkra XIV. Anlaşmanın 23 üncü maddesiyle ilgilidir.

Anlaşmanın, Türkiye'de mukim kişilerin çifte vergilendirilmelerinin nasıl önle-
neceğini düzenleyen 23 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında, a) bendi muafiyet yön-
temine tabi olacak gelir unsurlarına değinmekte; bu çerçevede, Hollanda'da mukim
bir şirketin % 10'undan daha fazla iştirak payına sahip olunması dolayısıyla elde
edilecek temettüllerin Türkiye'de vergiden istisna edileceğini hükme bağlamaktadır.
Şu an için Hollanda Kurumlar Vergisi Kanunu, yurt dışından elde edilen temettülere
iştirak kazançları istisnası tanıdığından, söz konusu 23/1-a) maddesi hükmüyle iki
Devlet arasında denge kurulmaktadır. Ancak görüşmelerde Hollanda tarafı, bu iç
mevzuat hükmünü 23 üncü maddenin 2 nci fıkrasında muafiyet yöntemi içinde kay-
detmeyi kabul etmediğinden, Türkiye'nin de iştirak kazançları istisnasını, Hollanda
Kurumlar Vergisi Kanunu bu istisnayı Hollanda şirketlerine tanıdığı sürece uygula-
ması üzerinde uzlaşmaya varılmış ve XIV nolu Protokol hükmü bu amaçla kabul
edilmiştir. Buna göre, Anlaşmanın 23/1-a) maddesinin temettüllerle ilgili hükmü, yal-
nızca Hollanda Kurumlar Vergisi Kanunu, Hollanda'da mukim şirketlere iştirak ka-
zançları istisnasını tanıdığı sürece uygulanacaktır.

Fıkra XV. Anlaşmanın 24 üncü maddesiyle ilgilidir.

Anlaşmanın 24 üncü maddesinin birinci fıkrasında, Devletlerden birinin bir va-
tandaşının aynı koşullarda bulunan diğer Devletin bir vatandaşına kıyasla ayırma
tabi tutulamayacağı hükme bağlanmış; ayrıca bu vatandaşların Devletlerden birinde mu-
kim olup olmamasının durumu değiştirmeyeceği belirtilmiştir. Ayırım yapmama kriteri
mukimler dışına çıkınca, görüşmelerde «aynı koşullar» ibaresinin açıklığa kavuşturul-
ması gerekmiş ve bu ihtiyaçtan Protokolün XV nolu fıkrası üzerinde uzlaşmaya
varılmıştır. Yapılan açıklamayla «aynı koşullar» ibaresinin, mevzuat yönünden ve
gerçekten çok benzer koşullar altında yerleşik gerçek ve tüzel kişileri, dernekleri ve
ortaklıkları nitelediği belirtilmiştir.

Fıkra XVI. Anlaşmanın 25 inci maddesiyle ilgilidir.

Anlaşmanın 25 inci maddesinin 2 nci fıkrasının son cümlesinde, yetkili ma-
kamlar arasında varılan anlaşmanın, Devletlerin iç mevzuatlarında yer alan sürelerle
bakılmaksızın uygulanacağı kaydedilmiştir. Ancak bu hususta, bizim mevzuatımızda
ve OECD modelinin bu maddesine konan Türkiye rezervinde, mükellefin tebliğinden
itibaren bir yıl içinde vergi iadesini talep etmesinin gerekli olduğu belirtildiğinden,
XVI nolu Protokol fıkrasıyla bu yönde bir hüküm getirilmiştir.

Fıkra XVII. Anlaşmanın 26 ncı maddesiyle ilgilidir.

Maddenin 1 inci fıkrası yönünden, Türkiye Cumhuriyeti Adli Hususlarda Kar-
şılıklı Yardımlaşmaya İlişkin Avrupa Sözleşmesine ait 17 Mart 1978 tarihli katma
protokolu imzalamadığı sürece, anılan fıkra hükümlerinin, cezalandırma için ihtiyaç
duyulan bilgiler açısından çalışmayacağı açıklanmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

4 . 5 . 1988

Sayı : 1/360

Konu : 17

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça ön havalesi gereğince Dışişleri Komisyonunda görüşüldükten sonra Komisyonumuza havale edilen «Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alman Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı», Komisyonumuzun 5 Mayıs 1988 tarihinde yaptığı 32 nci birleşimde Dışişleri Bakanlığı, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı yetkililerinin katılmalarıyla incelenip görüşüldü.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde, Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı arasında 27 Mayıs 1986 tarihinde imzalanan «Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı arasında gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleme ve vergi kaçakçılığına engel olma anlaşması» ile iki ülke arasında varolan sermaye, teknoloji ve hizmet alışverişi gibi iki ülkenin de yararına olan ilişkilerin daha da geliştirilmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Yukarıdaki gerekçe doğrultusunda tasarının tümü Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiş ve Dışişleri Komisyonunca aynen kabul edilen Tasarının 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeler Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Kemal Akkaya
Samsun

Başkanvekili
İlhan Aşkın
Bursa

Sözcü
İsmail Şengün
Denizli

Mehmet Ali Bilici
Adana

Mehmet Deliceoğlu
Adıyaman

Nihat Türker
Afyon

Onural Şeref Bozkurt
Ankara

İbrahim Demir
Antalya

Ünal Akkaya
Çorum

Togay Gemalmaz
Erzurum

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 53)

Mehmet Kahraman
Erzurum

Abdulkadir Ateş
Gaziantep

Hüsnü Okçuoğlu
İstanbul

N. Kemal Zeybek
İstanbul

Şevki Göğüsger
Kırşehir

Cemal Seymen
Nevşehir

Şakir Şeker
Sivas

Erol Zeytinoğlu
Eskişehir

Abdullah Aykon Doğan
Isparta

Ali Topuz
İstanbul

Birgen Keleş
İzmir

Sümer Oral
Manisa

Mahmut Öztürk
Niğde

Enis Tütüncü
Tekirdağ

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/360

Karar No. : 19

24 . 3 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 23.3.1988 tarihli Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı, Maliye ve Gümrük Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının gerekçesinde de belirtildiği gibi Anlaşmanın ana amaçları : Gelirin iki devletçe çifte vergilendirilmesini önlemek, yabancı devlette yatırım yapan, teknoloji ve hizmet sunan kişilerin o devletin mükelleflerine kıyasla daha ağır vergilendirilmesine engel olmak, gelirin ikamet veya kaynak devletten yalnızca birinde vergilendirilmesini sağlamak eğer bu mümkün olmazsa iki devlet arasında vergilendirme yetkisini paylaşmaktır.

Tasarıya göre uluslararası taşımacılık teşebbüsleri, diğer devletten elde ettikleri kazançlar dolayısıyla bu devlette vergilendirilmeyecekler, yalnızca kendi devletlerinde vergi ödeme mükellefiyeti altında olacaklardır.

Tasarı Komisyonumuzca usulüne uygun şekilde görüşülmüş ve aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plan ve Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
M. Vehbi Dinçerler
Hatay

Kâtip
H. Adnan Tutkun
Amasya

Üye
Fethi Çelikbaş
Burdur

Üye
Erol Güngör
İzmir

Üye
Esat Kiratlıoğlu
Nevşehir

Üye
Mehmet Topaç
Uşak

Sözcü
M. Cavit Kavak
İstanbul

Üye
T. Yaşar Gülez
Bolu

Üye
L. Yeniay Köseoğlu
İstanbul

Üye
Nurettin Yılmaz
Mardin
İmzada bulunamadı

Üye
Bahri Kibar
Ordu

Üye
Ali Şakir Ergin
Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 27 Mart 1986 tarihinde Ankara'da imzalanan «Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması»nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

T. Özal

8 . 10 . 1986

Devlet Bak. - Başbakan Yrd.

İ. K. Erdem

Devlet Bakanı

A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Devlet Bakanı

A. Karaevli

Millî Savunma Bakanı

Z. Yavuztürk

Dışişleri Bakanı V.

A. M. Yılmaz

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

M. Emiroğlu

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

M. Aydın

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı

H. H. Doğan

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

A. K. Alptemoçin

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı

M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı

M. T. Titiz

Adalet Bakanı

M. N. Eldem

İçişleri Bakanı V.

K. Oksay

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. K. Alptemoçin

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. S. Giray

Ulaştırma Bakanı

V. Atasoy

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Kalemli

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

S. N. Türel

Kültür ve Turizm Bakanı

M. M. Taşçıoğlu

**DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Kralığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Kralığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Dışışleri Komisyonu metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Dışışleri Komisyonu metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Dışışleri Komisyonu metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE HOLLANDA KRALLIĞI ARASINDA GELİR
ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMİYİ ÖNLEME
VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASI**

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ve
HOLLANDA KRALLIĞI HÜKÜMETİ

Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen ve vergi kaçakçılığına engel olan bir Anlaşma yapmak isteğiyle,
AŞAĞIDAKİ ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR :

BÖLÜM I

ANLAŞMANIN KAPSAMI

Madde 1

KİŞİLERE İLİŞKİN KAPSAM

Bu Anlaşma Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 2

KAVRANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, hangisinde, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, Devletlerden birinin namına veya onun politik alt bölümleriyle mahallî idarelerinin namına gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul ve gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler ile ücretin toplam tutarı üzerinden müteşebbisce ödenen vergiler ve bunun yanısıra sermaye değer artışlarına uygulanan vergiler dahil olmak üzere, toplam gelir, veya gelir unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle :

a) Türkiye'de :

— Gelir Vergisi;

— Kurumlar Vergisi;

— Savunma Sanayii Destekleme Fonu;

(Bundan böyle «Türk vergisi» olarak bahsedilecektir.)

b) Hollanda'da;

— Gelir Vergisi (de inkomsten belasting);

— Ücretler Vergisi (de loonbelasting);

— Kurumlar Vergisi (de vennootschapsbelasting);

1810 tarihli Madencilik Kanununa (mijnwet 1810) göre verilen müsaadeler çerçevesinde veya 1965 tarihli Kıta Saharlığı Madencilik Kanununa (Mijwet Continentaal Plat 1965) göre doğal kaynakların işletilmesinden elde edilen net kâr üzerinden alınan Hükümet payı dahil olmak üzere;

— Temettü Vergisi (de dividendbelasting) dir.

(Bundan böyle «Hollanda vergisi» olarak bahsedilecektir).

4. Bu anlaşma, aynı zamanda Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilâve olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikde olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Devletlerin yetkili makamları, vergi mevzuatlarında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

BÖLÜM II

TANIMLAR

Madde 3

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, metin aksini öngörmedikçe :

a) «Devlet» terimi metin gereğine göre Türkiye veya Hollanda'yı, «Devletler» terimi Türkiye ve Hollanda'yı ifade eder;

b) (i) «Türkiye» terimi, Türkiye Kanunlarının yürürlükte olduğu her türlü saha dahil olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanını bunun yanısıra uluslararası hukuka uygunluk gösteren Türk mevzuatının, Türkiye'nin deniz yatağında ve bunun toprak altında doğal kaynak arama ve işletme yönünden haklarını icra edebileceği saha olarak tescil ettiği veya bundan sonra tescil edebileceği Karadeniz, Ege Denizi ve Akdeniz altındaki deniz yatağını ve bunun toprak altını ifade eder;

(ii) «Hollanda» terimi, uluslararası hukuka uygunluk gösteren Hollanda mevzuatının, Hollanda'nın deniz yatağında ve bunun toprak altında doğal kaynak arama ve işletme yönünden belirgin haklarını icra edebileceği saha olarak tescil ettiği veya bundan sonra tescil edebileceği Kuzey Denizi altındaki deniz yatağı ve bunun toprak altı dahil olmak üzere Hollanda Krallığının Avrupa'da bulunan kısmını ifade eder;

c) «Vergi» terimi, bu Anlaşmanın 2 nci Maddesinde kavranan her türlü vergi anlamına gelir;

d) «Kişi» terimi gerçek kişileri, şirketleri ve kişilerin oluşturduğu diğer kuruluşları kapsamına alır;

e) «Şirket» terimi, her tür tüzelkişi veya vergileme yönünden tüzelkişi olarak muamele gören her tür şahsiyet anlamına gelir;

f) «Kanunî merkez» terimi, Türkiye yönünden Türk Ticaret Kanununa göre tescil edilen merkezi ve Hollanda yönünden Hollanda mevzuatına göre kurumsallaşan yeri ifade eder;

g) «Devletlerden birinin teşebbüsü» ve «diğer Devletin teşebbüsü» terimleri sırasıyla, Devletlerden birinin bir mukimi tarafından işletilen teşebbüs ve diğer Devletin bir mukimi tarafından işletilen teşebbüs anlamına gelir.

h) «Uluslararası trafik» terimi, Devletlerden birinin bir teşebbüsü tarafından gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletilerek yapılan her türlü taşımacılığı ifade eder. Şu kadar ki, yalnızca diğer Devletin sınırları içinde gerçekleştirilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliği bu kapsama dahil değildir.

i) «Vatandaşlar» terimi,

(i) Türkiye yönünden, Türk Vatandaşlığını «Türk Vatandaşlık Kanunu» gereğince elde eden bütün gerçek kişileri ve Türkiye'de yürürlükte olan mevzuat gereğince statü kazanan bütün hükmi şahısları, ortaklıkları ve dernekleri;

(ii) Hollanda yönünden, Hollanda vatandaşlığını elde eden bütün gerçek kişileri ve Hollanda'da yürürlükte olan mevzuat gereğince Statü kazanan bütün hükmi şahısları, ortaklıkları ve dernekleri ifade eder;

j) «Yetkili makam» terimi,

(i) Türkiye'de Maliye ve Gümrük Bakanı'nı veya onun tam yetkili temsilcisini;

(ii) Hollanda'da Maliye Bakanı'nı veya onun tam yetkili temsilcisini ifade eder.

2. Devletlerden birinin bu Anlaşmayı uygulaması bakımından, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmada tanımlanmamış her terim, bu Anlaşmaya konu teşkil eden vergilerin yer aldığı Devletin mevzuatında öngörülen anlamı taşır.

Madde 4

MUKİM

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, «Devletlerden birinin mukimi» terimi, o Devletin mevzuatı gereğince ikametgâh, ev, kanunî merkez, iş merkezi veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi anlamına gelir.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin statüsü aşağıdaki kurallara göre belirlenecektir.

a) Bu kişi, daimî olarak kalabileceği bir meskenin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimî olarak kalabileceği bir meskeni varsa, bu kişi kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir (hayatî menfaatlerin merkezi);

b) Eğer kişinin hayatî menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya kişinin her iki Devlette de daimî olarak kalabileceği bir meskeni yoksa, bu kişi kalmayı âdet edindiği evin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

c) Eğer kişinin her iki Devlette de kalmayı âdet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev sözkonusu değilse, bu kişi vatandaşı bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya aksine her iki Devletin de vatandaşı değilse, Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi fiili iş merkezinin bulunduğu devletin mukimi kabul edilecektir. Bununla beraber, bu kişi Devletlerden birinde fiili iş merkezine diğerinde kanunî merkeze sahip olduğunda, kişinin bu Anlaşmanın amaçları bakımından hangi Devlette mukim olduğu hususuna, Devletlerin yetkili makamları karşılıklı anlaşmayla tespit edeceklerdir.

Madde 5

İŞYERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından «işyeri» terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. «İşyeri» terimi özellikle şunları kapsamına alır :

a) Yönetim yeri;

b) Şube;

c) Büro;

d) Fabrika;

e) Atölye;

f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal zenginliklerin elde edilmesine yarayan diğer yerler.

3. Bir inşaat şantiyesi ile yapım, montaj veya kurma projesi yalnızca altı ayı aşan bir süre devam ettiğinde bir işyeri oluşturur.

4. Bu Maddenin daha önceki hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, «işyeri» teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir :

a) Teşebbüs olanaklarının yalnızca malların veya ticarî eşyanın depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;

b) Teşebbüse ait mal ve ticarî eşya stoklarının yalnızca depolama, teşhir veya teslimi amacıyla elde tutulması;

c) Teşebbüse ait mal ve ticarî eşya stoklarının yalnızca bir başka teşebbüse işlettirilmesi amacıyla elde tutulması;

d) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca teşebbüse mal veya ticarî eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

e) İşe ilişkin sabit bir yerin teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yapılması amacıyla elde tutulması;

f) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca, (a) ile (e) bentleri arasında bahsedilen faaliyetlerin bir veya birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda kendini gösteren toplu faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması şarttır.

5. 1 üncü ve 2 nci fıkra hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, bir kişi 6 ncı fıkra hükmünün uygulanacağı bağımsız nitelikteki acenta dışında bir Âkit Devlette diğer Âkit Devletin teşebbüsü namına hareket ederse, aşağıdaki şartlarla bu teşebbüs, ilk bahsedilen Devlette bu kişinin gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla bir işyerine sahip kabul edilecektir :

a) Eğer bu kişi, işe ilişkin sabit bir yerden yürütülebilecek 4 üncü fıkrada belirtilen türden faaliyetlerle sınırlı olmamak üzere, o Devlette teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini mutaden kullanırsa işyerinin varlığı kabul edilecektir. Ancak anılan fıkra hükmü çerçevesinde işe ilişkin sabit bir yerden yürütülen faaliyetler, bu yeri bir işyeri haline getirmeyecektir veya;

b) Eğer bu kişi, böyle bir yetkisi olmamasına rağmen, teşebbüs adına sürekli olarak sevk ettiği mallardan veya ticarî eşyadan ilk bahsedilen Devlette mutaden mal veya ticarî eşya stoku bulundurursa, işyerinin varlığı kabul edilecektir. Şu kadar ki, söz konusu kişinin yalnızca malların veya ticarî eşyanın sürekli olarak sevkini değil, fakat bu malların veya ticarî eşyanın satışıyla bağlantılı bütün faaliyetleri bilfiil yürüttüğü; ancak ilk bahsedilen Devlette vergiden kaçınmak için satış mukavelesini bizzat akdetmediği ispatlanmadıkça, bu önceki cümle hükümleri uygulanmayacaktır.

6. Bir teşebbüs Devletlerden birinde işlerini yalnızca, kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, bir genel komisyon acentası veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acenta vasıtasıyla yürüttüğü için o Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır.

7. Devletlerden birinin mukimi olan bir şirket, diğer Devletin mukimi olan veya diğer Devlette ticarî faaliyette bulunan bir şirketi kontrol eder, ya da onun tarafından kontrol edilirse (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde), bu şirket diğeri için işyeri oluşturmayacaktır.

BÖLÜM III

GELİRİN VERGİLENDİRİLMESİ

Madde 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Devletlerden birinin bir mukiminin diğer Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım ve ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. «Gayrimenkul varlık» terimi, bahse konu varlığın yer aldığı Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim her halükârda gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları, her çeşit dalları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletme hakkından veya işletilmesinden doğan sabit, ya da değişken ödemeler üstündeki hakları kapsayacaktır; gemiler, uçaklar ve kara nakil vasıtaları gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire de uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

Madde 7

TİCARİ KAZANÇLAR

1. Devletlerden birinin bir teşebbüsüne ait kazanç, sözkonusu teşebbüs diğer Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunmadıkça, yalnız ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticarî faaliyette bulunursa, kazanç bu diğer Devlette, işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, Devletlerden birinin bir teşebbüsü diğer Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunduğu anda, bu işyerine her bir Devlette eğer bu işyeri aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız nitelik kazansaydı, ne kazanç elde edecek idiyse, böyle bir kazanç atfedilecektir.

3. İşyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan ve yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir.

4. İşyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal ve ticarî eşya alınması dolayısıyla doğan hiç bir kazanç, bu işyerine atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın başka Maddelerinde düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığı anda, o Maddelerin hükümleri bu Madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

Madde 8

GEMİCİLİK HAVA VE KARA TAŞIMACILIĞI

1. Devletlerden birinin bir teşebbüsünün uluslararası trafikde gemi uçak veya kara nakit vasıtası işletmeciliğinden elde ettiği kazanç yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. 1 inci fıkra hükümleri aynı zamanda, bir ortaklığa bir bağlı işletmeye veya uluslararası işletilen bir acentaya iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

Madde 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Devletlerden birinin bir teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Devletin bir teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığı anda veya,

b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak Devletlerden birinin bir teşebbüsünün ve diğer Devletin bir teşebbüsünün yönetim kontrol veya sermayesine katıldığı anda

ve her iki halde de, iki teşebbüsün ticarî ve malî ilişkilerinde oluşan veya empoze edilen koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, olması gereken fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenip vergilendirilebilir.

2. Bir Devletin kendi teşebbüslerinden birinde kavradığı ve vergilediği kazanç, diğer Devlette vergilendirilen bu diğer Devlet teşebbüslerinden birinin de kazancını içerebilir. Aynı zamanda bu ilk bahsedilen Devletin kavradığı kazanç, bildirilen kazanç olmayıp, bağımsız teşebbüsler arasında oluşacak ilişkiler göz önünde tutularak, sonradan hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olabilir. Böyle bir durum kendini gösterdiğinde, eğer diğer Devlet bu düzenlemenin hukukî olduğu kanaatine varırsa, sözkonusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapmak durumundadır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri göz önünde tutulacak ve gerektiğinde Devletlerin yetkili makamları birbirine danışacaktır.

Madde 10

TEMETTÜLER

1. Devletlerden birinin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Devletin bir mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber söz konusu temettüler, temettü ödeyen şirketin mukim olduğu Devlette, o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşmayacaktır:

a) Temettü elde eden, temettü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan doğruya en az yüzde 25'ini elinde tutan bir şirket ise (ortaklıklar hariç), gaysirafi temettü tutarının yüzde 15'i;

b) Tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 20'si.

Bu fıkra hükümleri, bünyesinden temettü ayrılan şirket kazancının vergilenmesine etki etmeyecektir.

3. Devletlerin yetkili makamları 2 nci fıkranın uygulama şeklini karşılıklı anlaşmayla belirleyeceklerdir.

4. Bu maddede kullanılan «temettü» terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazançta katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirleri, bunun yanısıra dağıtımını yapan şirketin mukimi olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer şirket haklarından elde edilen gelirleri kapsar.

5. Devletlerden birinin bir şirketinin, diğer Devlette bulunan bir işyerinde icra ettiği ticarî faaliyetten elde ettiği kazanç, 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden de işyerinin bulunduğu Devlette vergilendirilebilir; ancak bu şekilde alınacak vergi, bu maddenin 2 nci fıkrasının (a) bendinde öngörülen oranın yüzde 50'sini aşmayacaktır.

6. Devletlerden birinin mukimi olan bir temettü lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olarak bulunduğu diğer Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi Hollanda'da bulunan bir sabit yeri kullanılarak Hollanda'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve söz konusu temettü elde ediş olayı ile bu işyerinin ya da sabit yerin arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

7. Devletlerden birinin mukimi olan bir şirket diğer Devlette kazanç veya gelir elde ettiğinde, bu diğer Devlet, bu şirket tarafından ödenen temettüleri üzerinden herhangi bir vergi alamaz. Bunun istisnasını, söz konusu temettülerin bu diğer Devletin mukimlerden birine ödenmesi veya temettü elde edilmiş olayı ile bu diğer Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması oluşturur. Aynı şekilde bu diğer Devlet, bir şirketin dağıtılmayan kazançları üzerinden de bir dağıtılmayan kazanç vergisi alamaz. Dağıtılan temettülerin veya dağıtılmamış kazancın tamamen veya kısmen bu diğer Devlette elde edilen kazançdan oluşması durumu değiştirmez.

Madde 11

FAİZ

1. Devletlerden birinde doğan ve diğer Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, söz konusu faiz elde edildiği Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir ancak bu şekilde alınacak vergi;

a) Vadesi iki yılı aşan bir borç dolayısıyla ödenen faizde, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu;

b) Diğer tüm durumlarda, faizin gayrisafi tutarının yüzde 15'ini, aşmayacaktır.

3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın;

a) Hollanda'da doğan ve Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasına ödenen faiz, Hollanda vergisinden muaf tutulacaktır.

b) Türkiye'de doğan ve Hollanda Merkez Bankasına ödenen faiz, Türk vergisinden muaf tutulacaktır.

c) Devletlerden birinin Hükümeti, politik alt bölümleri veya mahallî idareleri, diğer Devlette doğan faiz dolayısıyla bu diğer Devlet vergisinden muaf tutulacaktır.

4. Devletlerin yetkili makamları 2 nci ve 3 üncü fıkraların uygulama şeklini karşılıklı anlaşmayla belirleyeceklerdir.

5. Bu madde kullanılan «faiz» terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya borçlunun kazancını paylaşma hakkını tanımın tanımasını her nevi alacak hakkından doğan gelirleri ve özellikle hazine bonolarından, tahvillerden ve bonolardan elde edilen gelirleri, bunun yanı sıra söz konusu bono ve tahvillere ilişkin primleri ifade eder.

6. Devletlerden birinin mukimi olan bir faiz lehdarı, faizin elde edildiği diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi Hollanda'da bulunan bir sabit yeri kullanarak Hollanda'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve söz konusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri veya sabit yer arasında önemli bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

7. Bir Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödenen faizin, o Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi mukim olsun ya da olmasın, bir Âkit Devlette faiz ödemeye neden

olan borç - alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu işyerinden veya sabit yerden kaynaklandığında, söz konusu faizin işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

8. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilâve ödeme bu Anlaşmanın diğer hükümleri ve dikkate alınarak, her bir Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

9. Devletlerden birinin bir mukimi, diğer Devletin bir mukimine sınaî, ticarî veya bilimsel bir malı, teçhizatı veya ticarî, eşyayı sattığında ve söz konusu satışa ait ödeme söz konusu mal teçhizat veya ticarî eşyanın teslimini takip eden belirli bir süre sonra yapıldığında, bu maddenin amaçları yönünden söz konusu ödemenin hiçbir bölümü faiz olarak kabul edilmeyecektir. Böyle durumda 5 ve 7 nci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 12

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Devletlerden birinde doğan ve diğer Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddî hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, söz konusu gayrimaddî hak bedelleri elde edildikleri Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddî hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu" aşmayacaktır.

3. Devletlerin yetkili makamları 2 nci fıkranın uygulama şeklini karşılıklı anlaşmayla belirleyeceklerdir.

4. Bu maddede kullanılan «gayrimaddî hak bedelleri» terimi, sinema filmleri, radyo - televizyon yayınlarında kullanılan filmler ve bantlar dahil olmak üzere edebî, artistik, bilimsel her nevi telif hakkının veya her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin veya sınaî, ticarî bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikiminin kullanma imtiyazı, kullanma hakkı veya satışı ile sınaî, ticarî, bilimsel teçhizatın kullanma imtiyazı veya kullanma hakkı karşılığında ödenen her türlü bedelleri kapsar.

5. Devletlerden birinin mukimi olan bir gayrimaddî hak ve bedeli lehdarı, bu bedelin elde edildiği diğer Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi Hollanda'da bulunan bir sabit yeri kullanarak Hollanda'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve söz konusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödenen gayrimaddî hak bedelinin, o Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddî hak bedelini ödeyen kişi mukim olsun ya da olmasın, bir

Âkit Devlette gayrimaddî hak bedelini ödemeye neden olan hak veya varlık ile bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve bu gayrimaddî hak bedeli bu işyerinden veya sabit yerden kaynaklandığında, söz konusu gayrimaddî hak bedelinin işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddî hak bedelinin miktarı, ödeyici ile lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri en sonra bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Devletin mevzuatı uyarınca vergilendirilebilecektir.

Madde 13

SERMAYE DEĞER KAZANÇLARI

1. Devletlerden birinin bir mukimince, diğer Devlette yer alan ve 6 ncı maddede bahsedilen bir gayrimenkulün devrinden elde edilen kazanç bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Devletlerden birinin bir teşebbüsünün diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticarî varlığına dahil menkul varlıkların veya Devletlerden birinin bir mukiminin diğer Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı bir sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Devletlerden birinin bir teşebbüsünce, Uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının veya söz konusu gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların devrinden elde edilen kazanç, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

4. 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda değinilenler dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, yalnızca elden çıkaranın mukim olduğu Devlette vergilendirilebilecektir.

5. 4 üncü fıkra hükümleri, her bir Devletin kendi mevzuatına göre, diğer Devletin bir mukiminin ilk bahsedilen Devlette mukim bir şirketin ihraç ettiği hisse senetlerini veya tahvilleri (bu Devlette sermaye piyasasına kaydedilen hisse senetleri ve tahviller hariç) ilk bahsedilen Devletin bir mukimine devretmesi dolayısıyla elde ettiği kazançlar üzerinden vergi alma hakkını etkilemeyecektir. Ancak bunun için, iktisap ile devir arasında sürenin bir yılı geçmemesi gerekir.

6. 4 üncü fıkra hükümleri, her bir Devletin kendi mevzuatına göre, sermayesi tamamen veya kısmen hisselerle bölünmüş olan ve o Devletin mevzuatı uyarınca o Devletin mukimi durumunda bulunan bir şirketin hisse senetlerinin veya intifa haklarının, diğer Devlette mukim bir gerçek kişi tarafından devredilmeyecektir. Ancak bunun için, hisse senetlerini veya intifa haklarını devreden gerçek kişinin, devirden önce gelen son beş yıllık dönemde ilk bahsedilen Devletin mukimi durumunda olması gerekir.

Madde 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Devletlerden birinin bir mukiminin serbest meslek faaliyetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, yalnız bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, eğer bu faaliyetler diğer Devlette icra edilirse ve eğer:

(a) Kişi bu diğer Devlette bu faaliyetleri icra etmek için sürekli kullanabileceği bir sabit yere sahip ise veya,

(b) Kişi bu diğer Devlette, söz konusu faaliyetleri icra etmek amacıyla, 12 aylık herhangi bir kesintisiz dönemde, bir veya birkaç seferde 183 gün veya daha fazla kalırsa,

Söz konusu gelir, aynı zamanda diğer Devlette de vergilendirilebilir.

Böyle bir durumda olayına göre, ya yalnızca söz konusu sabit yere atfedilebilen gelir ya da yalnızca bu diğer Devlette bulunulan süre içinde elde edilen gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Devletlerden birinin bir teşebbüsünün serbest meslek faaliyetleri veya benzer nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, yalnız bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, eğer bu faaliyetler Türkiye’de icra edilirse ve eğer:

(a) Teşebbüs, bu faaliyetleri icra etmek üzere bu diğer Devlette bir işyerine sahip olursa veya;

(b) Faaliyetlerin icra edildiği süre veya süreler, herhangi bir kesintisiz 12 aylık dönemde toplam 183 günü aşarsa,

Söz konusu gelir, aynı zamanda bu diğer Devlette de vergilendirilebilir.

Böyle bir durumda olayına göre, ya yalnızca söz konusu işyerine atfedilebilen gelir ya da yalnızca bu diğer Devlette icra edilen faaliyetlere atfedilebilen gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir. Her iki durumda da Türkiye Cumhuriyeti, söz konusu gelir üzerinden tevkifat suretiyle vergi alabilir. Bununla beraber, söz konusu geliri elde eden, böyle bir vergiye tabi tutulduktan sonra, söz konusu gelir dolayısıyla bu Anlaşmanın 7 nci maddesi hükümlerine göre net esasında vergilendirilmeyi, bir diğer deyişle söz konusu gelir sanki Türkiye’de bulunan bir işyerine atfedilebilmiş gibi vergilendirilmeyi tercih edebilir.

3. «Serbest meslek faaliyetleri» terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebî, artistik, eğitici ve öğretici faaliyetleri, bunun yanı sıra, doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin, muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini ve özel meslekî bilgi ve maharet gerektiren diğer faaliyetleri kapsamına alır.

Madde 15

BAĞIMLI FAALİYETLER

1. 16, 18, 19 ve 20 nci madde hükümleri saklı kalmak üzere Devletlerden birinin bir mukiminin bir hizmet akdi dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri menfaatler, bu hizmet diğer Devlette ifa edilmedikçe yalnız ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir. Eğer hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen gelir diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkrâ hükümlerine bakılmaksızın, Devletlerden birinin bir mukiminin diğêr Devlette ifa ettiği hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer,

a) Gelir elde eden kişi, bu diğêr Devlette bir takvim yılı içinde bir veya birkaç seferde 183 günü aşmamak üzere kalırsa ve,

b) Ödeme, bu diğêr Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa ve,

c) Ödeme, işverenin diğêr Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılmazsa,

Yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir.

3. Bu maddenin bundan önceki hükümlerine bakılmaksızın, Devletlerden birinin bir mukiminin, diğêr Devletin bu teşebbüsü tarafından uluslararası trafikte işletilen bir gemi, uçak veya kara nakil vastasında ifa ettiği bir hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğêr Devlette vergilendirilebilir.

Madde 16

MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER

Devletlerden birinin bir mukiminin diğêr Devlette mukim bir şirketin Yönetim Kurulu Üyesi bir «bestuurder» veya «commissaris» olması dolayısıyla eline geçen prim, ikramiye, huzur hakkı ve diğêr benzeri ödemeler bu diğêr Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17

ARTİST VE SPORCULAR

1. 14 ve 15 inci madde hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, Devletlerden birinin mukimi olan ve tiyatro, sinema, radyo, televizyon artistliği yapan veya Devlette icra ettikleri bu nitelikteki şahsi faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri gelirler, bu diğêr Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği faaliyetlerden doğan gelir, kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir 7, 14 ve 15 inci madde hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Devlette vergilendirilebilir.

3. 1 ve 2 nci fıkrâ hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ve sporcuların Devletlerden birinden icra ettikleri faaliyetlerden elde ettikleri gelir, bu Devlette yapılan ziyaretin diğêr Devletin veya bu Devletin bir politik alt bölümünün bir mahallî idaresinin veya statüye sahip bir kuruluşunun kamusal fonlarından önemli ölçüde desteklenmesi kaydıyla, ilk bahsedilen Devlette vergilendirilmeyecektir. Bu kapsama kâr amacı gütmeyen hayır kurumlarının bütün faaliyetlerinden elde ettiği gelir de dahildir; ancak bu gelirin hiçbir bölümünün maliklere, üyelere veya hissedarlara ödenmemesi veya bunların şahsi menfaatine tahsis edilmemesi zorunludur.

Madde 18

EMEKLİ MAAŞLARI DÜZENLİ ÖDEMELER VE SOSYAL GÜVENLİK
EMEKLİ MAAŞLARI

1. 19 uncu maddenin 1 inci fıkraya hükmü saklı kalmak üzere, Devletlerden birinin bir mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşlarıyla sağlanan diğer benzeri menfaatler, ve bu kişiye yapılan düzenli ödemeler yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bununla beraber, Devletlerden birinde mukim olup, bu Devletin vatandaşı olmayan bir kişiye, diğer Devletteki geçmiş çalışmaları karşılığında sağlanan ve devamlılık göstermeyen bu tür menfaatler bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. 1 inci fıkraya hükümlerinden sapma olarak, Devletlerden birinin sosyal güvenlik sistemi hükümlerine göre, diğer Devletin bu mukimine, geçmiş çalışmaları dolayısıyla veya bu çalışmalar dikkate alınmaksızın ödenen emekli maaşları, ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilir. Bununla beraber, eğer söz konusu emekli maaşı diğer Devletin mukimi ve vatandaşı olan bir gerçek kişiye ödenirse, bu emekli maaşı yalnızca diğer Devlette vergilendirilebilecektir.

4. «Düzenli ödeme» terimi, para veya parayla ölçülebilir bir menfaat karşılığında tam ve yeterli ödemede bulunma taahhüdünü mutazammın ömür boyu veya belirli ya da belirlenebilir bir süre, belirli zamanlarda, düzenli olarak ödenecek olan belli bir meblağı ifade eder.

Madde 19

KAMU GÖREVLERİ

1. Devletlerden birine veya onun bir politik alt bölümüne, ya da bir mahallî idaresine bir kamu görevi dolayısıyla herhangi bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet politik alt bölüm veya mahallî idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan sağlanan menfaatler, emekli maaşları da dahil bu Devlette vergilendirilebilir.

2. Devletlerden birisi veya onun bir politik alt bölümü veya bir mahallî idaresi tarafından yürütülen ticarî faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında sağlanan menfaatlere ve emekli maaşlarına 15, 16 ve 18 inci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20

PROFESÖR VE ÖĞRETMENLER

1. Devletlerden birinde mukim olup, diğer Devlette bir üniversite, yüksekokul veya diğer bir öğretim veya araştırma kuruluşunda iki yılı aşmayan bir süre öğretim veya bilimsel araştırma yapmak amacıyla bulunan bir profesör veya öğretmenin, söz konusu öğretim veya araştırma karşılığında eline geçen paralar yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir. Ancak bunun için, söz konusu paraların bu diğer Devlet dışındaki kaynaklardan elde edilmesi zorunludur.

2. Bu madde, kamu menfaatine yönelik olmayan, fakat özellikle özel kişi veya kişilerin menfaatine yürütülen araştırmalar dolayısıyla elde edilen araştırma gelirlerine uygulanmayacaktır.

Madde 21

ÖĞRENCİLER

1. Bir Devleti ziyaret etmeden hemen önce diğer Devletin mukimi olan ve ilk bahsedilen Devlette yalnızca öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyerin, geçim, öğrenim veya mesleki eğitim masraflarını karşılamak için, bu Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettiği paralar, bu Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Bir Devleti ziyaret etmeden hemen önce diğer Devletin mukimi olan ve ilk bahsedilen Devlette öğrenimi veya mesleği ile ilgili uygulama alışkanlıkları kazanmak üzere, bir takvim yılı içinde 183 günü aşmayacak şekilde hizmet ifa eden bir öğrenci veya stajyerin eline geçen ücretler, bu ilk bahsedilen Devlette vergilendirilmeyecektir.

Madde 22

DİĞER GELİRLER

1. Devletlerden birinin mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde ele alınmayan gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere Devletlerden birinin bir mukiminin diğer Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette veya bir sabit yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunması ve söz konusu işyeri ya da sabit yer ile geliri doğuran hak veya varlık arasında önemli bir bağ olması halinde, bu gelire 1 inci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

BÖLÜM IV

ÇİFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ

Madde 23

ÇİFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ

1. Türkiye mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde giderilecektir:

a) Bir Türkiye mukimi, (b) bendinde kavrananlar hariç olmak üzere bu Anlaşma hükümlerine göre Hollanda'da vergilendirilebilen bir gelir unsuru elde ettiğinde Türkiye, bu geliri vergiden muaf tutacaktır. Ancak Türkiye, bu kişinin geriye kalan gelirine ilişkin vergiyi hesaplarken, muaf tutulan gelir sanki vergiden muaf değilmiş gibi bir vergi oranı uygulayabilir. Temettüleri için bu bendin bundan önceki hükmü Hollanda mukimi bir şirketin en az yüzde 10 sermayesini doğrudan doğruya elinde bulunduran bir Türkiye mukimine uygulanacaktır.

b) Hollanda'da bu Anlaşma hükümleri uyarınca ödenen vergi, yabancı vergilerin mahsubuna ilişkin Türk vergi mevzuatı hükümlerine göre aşağıda sayılan gelirler üzerinden Türkiye'de alınan vergilere mahsup edilecektir.

(i) (a) bendinde yazılı olmayan temettümler

(ii) Faizler,

(iii) Gayri maddî hak bedelleri,

(iv) 13 üncü maddenin 5 inci fıkrası gereğince Hollanda'da vergilendirilen sermaye değer artış kazançları.

Bununla beraber bu mahsup, Hollanda'da vergilendirilebilen gelir için Türkiye'de mahsuptan önce hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

c) Bu fıkranın amaçları yönünden Hollanda'da gelir üzerinden ödenen vergiler belirlenirken, Hollanda Yatırım Hesapları Kanununda (Wet Investeringsrekening) bahsedilen yatırım primleri ve hibeleri ve yatırım yapmama ödemeleri dikkate alınmayacaktır. Bu paragrafın amaçları yönünden, 2 nci maddenin 3 üncü fıkrasının (b) bendinde ve 4 üncü fıkrasında belirtilen vergiler, gelir üzerinden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

2. Hollanda mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde giderilecektir.

a) Hollanda, mukimlerini vergilerken, söz konusu vergilerin üzerinden hesaplandığı vergi matrahına, bu Anlaşma hükümlerine göre Türkiye'de vergilendirilebilen gelir unsurlarını dahil edebilir.

b) Bununla beraber, bir Hollanda mukimi bu Anlaşmanın 6 ncı maddesine, 7 nci maddesine, 10 uncu maddesinin 6 ncı fıkrasına, 11 inci maddesinin 6 ncı fıkrasına, 12 nci maddesinin 5 inci fıkrasına, 13 üncü maddesinin 1 ve 2 ncı fıkralarına, 14 üncü maddesine, 15 inci maddesinin 1 inci fıkrasına, 16 ncı maddesine, 18 inci maddesinin 3 üncü fıkrasına, 19 uncu maddesine ve 22 nci maddesinin 2 ncı fıkrasına göre Türkiye'de vergilendirilebilen gelir unsurları elde ettiğinde ve bu gelir unsurlarını (a) bendinde bahsedilen matraha dahil ettiğinde, Hollanda, söz konusu gelir unsurlarını vergiden indirim yaparak muafiyete tabi tutacaktır. Bu indirim, çifte vergilendirmenin önlenmesine ilişkin Hollanda mevzuatı hükümlerine uygunluk gösterecek bir şekilde hesaplanacaktır. Bu amaçla, bahsedilen gelir unsurlarının, söz konusu hükümlere göre Hollanda vergisinden muaf olan toplam gelir unsurlarına dahil olduğu kabul edilecektir.

c) Bunun ötesinde Hollanda, bu Anlaşmanın 10 uncu maddesinin 2 ncı fıkrasına, 11 inci maddesinin 2 ncı fıkrasına, 12 nci maddesinin 2 ncı fıkrasına, 13 üncü maddesinin 5 inci fıkrasına, 15 inci maddesinin 3 üncü fıkrasına, 17 ncı maddesine ve 18 inci maddesinin 2 ncı fıkrasına göre Türkiye'de vergilendirilebilen gelir unsurları için, hesaplanan Hollanda vergisinden mahsuba müsaade edecektir; ancak bunun için, bu gelir unsurlarının (a) bendinde bahsedilen matraha dahil edilmesi zorunludur. Mahsup edilecek miktar, bu gelir unsurları için Türkiye'de ödenen vergiyé eşit olacaktır. Ancak bu mahsup, eğer bu şekilde matraha alınan gelir unsurları, çifte vergilendirmeyi önlemeye ilişkin Hollanda mevzuatı hükümlerine göre Hollanda vergisinden muaf tutulan gelir unsurlarından ibaret olsaydı, ne miktarda indirime müsaade edilecek idiyse, bu miktarı aşmayacaktır.

d) Türkiye'de yatırımları teşvik amacıyla tanınan vergi indirim, muafiyet ve istisnaları dolayısıyla, Türkiye'de mukim bir şirketin ödediği temettüler üzerinden, Türkiye'de doğan faiz üzerinden veya Türkiye'de elde edilen gayrimaddî hak bedeli üzerinden gerçekte alınan Türk vergisi, Türkiye'nin sırasıyla 10 uncu maddenin 2 nci fıkrasının (a) ve (b) bentleri, 11 inci maddenin 2 nci fıkrası ve 12 nci maddenin 2 nci fıkrasına göre alabileceği vergiden daha düşük olursa, bu takdirde, söz konusu temettü, faiz ve gayrimaddî hak bedelleri üzerinden Türkiye'de ödenen verginin, bahsedilen hükümlerde öngörülen oranlarda ödendiği kabul edilecektir. Bununla beraber, eğer Türk mevzuatına göre, daha önce bahsedilen temettü, faiz ve gayrimaddî hak bedellerine uygulanan genel vergi oranları bu bentte bahsedilen vergi oranlarından daha aşağı düşürülürse, bu bendin amaçları yöründen bu düşük oranlar uygulanacaktır. Bu bent hükümleri, bu Anlaşmanın etkin hale geldiği tarihi takip eden on yıllık bir süre için uygulanacaktır. Bu süre, yetkili makamlar arasında karşılıklı anlaşmayla uzatılabilir.

3. Devletlerden birinin bir mukimi, 13 üncü maddenin 6 ncı fıkrası gereğince diğer Devlette vergilendirilebilen bir sermaye değer artış kazancı elde ettiğinde, bu diğer Devlet söz konusu kazanç üzerinden alacağı vergiden, söz konusu kazanç için ilk bahsedilen Devlette alınan vergiye eşit bir miktarın mahsubuna müsaade edecektir.

BÖLÜM V

ÖZEL HÜKÜMLER

Madde 24

AYRIM YAPILMAMASI

1. Devletlerden birinin vatandaşları diğer Devlette o Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır. Bu hüküm, 1 inci madde hükümlerine bakılmaksızın, Devletlerden birinin veya her ikisinin de mukimi olmayan kişilere de uygulanacaktır.

2. 10 uncu maddenin 5 inci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, Devletlerden birinin bir teşebbüsün diğer Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten bir teşebbüsüne göre daha az lehe bir vergilemeyle karşı karşıya kalmayacaktır.

3. Bu Anlaşmanın 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrası, 11 inci maddesinin 8 inci fıkrası veya 12 nci maddesinin 7 nci fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, Devletlerden birinin bir teşebbüsünün vergi matrahı belirlenirken, bu teşebbüsün diğer Devletin bir mukimine yaptığı faiz, gayrimaddî hak bedeli şeklindeki ödemelerle diğer ödemeler, bu ödemeler sanki ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi aynı şekilde indirilebilecektir.

4. Devletlerden birinin diğer Devletin, bir veya birkaç mukimi tarafından, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, benzeri teşebbüslerin tabi ol-

dukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

5. Bu maddenin hükümleri, Devletlerden birinin kendi mukimlerine şahsî ve ailevî durumları dolayısıyla uyguladığı şahsî indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Devlet mukamlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılacaktır.

Madde 25

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Devletlerden birinin bir kişisi Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin millî mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Devletin yetkili makamına arz edebilir. Bu kişinin durumu 24 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, o zaman vatandaşı olduğu Devletin yetkili makamına başvurabilir.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkâr bir çözüme ulaşmadığı takdirde, bu Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir. Varılan anlaşma, Devletlerin iç mevzuatlarında yer alan süre kısıtlamalarına bakılmaksızın uygulanacaktır.

3. Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulamasından kaynaklanan her türlü güçlüğü ve tereddüdü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Aynı zamanda, bu Anlaşmada çözüme kavuşturulamamış durumlardan kaynaklanan çifte vergilemenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.

4. Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan doğruya haberleşebilirler.

Madde 26

BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Devletlerin yetkili makamları bu Anlaşma hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri, bunun yanısıra, bu Anlaşmayla uyumsuzluk göstermediği sürece, bu Anlaşma kapsamına giren vergilerle ilgili iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bilgi değişimi 1 inci maddeyle sınırlı değildir. Devletlerden bir tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilleriyle veya cebri icra ya da cezasıyla veya bu hususlardaki şikâyet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara, adli makamlar ve idarî kuruluşlar dahil verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar söz konusu bilgileri yalnızca yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır.

2. 1 inci fıkra hükümleri, hiçbir surette Devletlerden birini :

a) Kendinin veya diğer Devletin mevzuatına veya idarî alışkanlıklarına uymayacak idarî önlemler alma;

b) Kendinin veya diğer Devletin mevzuatı veya normal idarî işlemleri çerçevesinde elde edilmeyen bilgileri sunma;

c) Herhangi bir ticarî, sınai, meslekî sırrı veya ticarî işlemi alenî hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme;

Yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

Madde 27

DIPLOMASI VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

1. Bu Anlaşma hükümleri, diplomasi ve konsolosluk memurlarının devletler hukukunun genel kuralları ve özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları malî ayrıcalıkları etkilemeyecektir. Bununla beraber bu Anlaşma, Devletlerden birinde bulunan ve o Devlet mukimlerinin gelir üzerinden ödenecek vergilerde tabi oldukları mükellefiyetlere aynen tabi olmayan, uluslararası organizasyonlara, bunların organ ve memurlarına ve bir üçüncü Devletin diplomatik veya konsolosluk misyon üyelerine uygulanmayacaktır.

2. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, Devletlerden birinin diplomatik veya konsolosluk misyon üyesi olup, diğer Devlette veya bir üçüncü Devlette bulunan ve gönderen Devletin vatandaşı olan gerçek kişiler, eğer gönderen Devlet mukimlerinin gelir üzerinden ödenecek vergilerde tabi oldukları mükellefiyetlere orada aynen tabi tutulurlarsa, bu takdirde gönderen Devletin mukimi kabul olunacaklardır.

Madde 28

HÜKÜMRANLIK GENİŞLEMESİ

1. Bu Anlaşma tümüyle veya gerekli görülebilecek değişikliklerle, bu Anlaşmanın uygulandığı vergilere önemli ölçüde benzer nitelikte vergiler alan ve Avrupa'da yer almayan, Hollanda Krallığı kısmına genişletilebilir. Böyle bir genişleme, diplomatik yollarla nota teatisiyle anlaşmaya bağlanan ve ayrıntıları belirtilen değişikliklere ve şartlara, yürürlükten kalkma şartları da dahil, tabi olacak ve söz konusu tarihten itibaren hüküm ifade edecektir.

2. Aksine anlaşma olmadığı takdirde, bu Anlaşmadan yürürlükten kaldırılması, bu Anlaşmayı bu madde gereğince genişletildiği Hollanda Krallığı kısmı için de yürürlükten kaldırmayacaktır.

BÖLÜM VI

SON HÜKÜMLER

Madde 29

YÜRÜRLÜĞE GİRME

Bu Anlaşma, hükümetlerin birbirine kendi Devletlerinde anayasal olarak gerekli işlemlerin tamamlandığını yazılı olarak bildirdikleri tarihten sonra geleni takip eden otuzuncu gün yürürlüğe girecek ve hükümleri, sonraki bildirim alındığı takvim yılını takip eden takvim yılının 1 Ocak günü veya daha sonra, başlayan vergilendirme yılları ve dönemleri için uygulanacaktır.

Madde 30

YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

Bu Anlaşma, Âkit Taraflardan biri tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Taraflardan her biri bu Anlaşmayı, yürürlüğe girme tarihinden itibaren beş yıllık bir süre geçtikten sonra, her takvim yılının bitiminden en az altı ay önce diplomatik yollardan fesih ihbarnamesi vermek suretiyle feshedebilir. Bu durumda Anlaşma, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının sona ermesinden sonra başlayan vergilendirme yılları ve dönemleri için hüküm ifade etmeyecektir.

Bu hususları teyiden, tam yetkili temsilciler, bu Anlaşmayı imzaladılar.

Örnekler halinde Ankara'da 27 Mart 1986 tarihinde İngilizce dilinde düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Kaya Erdem

HOLLANDA KRALLIĞI
HÜKÜMETİ ADINA

Van Aardenne

PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı arasında bugün akdedilen, gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleme ve vergi kaçakçılığına engel olma Anlaşmanını imzalayan taraflar, aşağıdaki hükümlerin Anlaşmanın bir cüzünü oluşturduğu hususunda anlaşmışlardır.

I. 3, 4, 5 ve 7 nci Maddelere İlave

Türk Kurumlar Vergisi Kanununa göre kurum addedilen özel iş ortaklıklarının kazancı yalnızca Türkiye'de vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, eğer sözkonusu iş ortaklığının faaliyetleri, 5 inci Maddenin 3 üncü fıkrası hükümlerinin öngördüğü şartlara uyum göstermezse, bu takdirde bu Anlaşmanın amaçları yönünden sözkonusu iş ortaklığının kurum statüsü dikkate alınmayacak ve bu iş ortaklığındaki Hollanda teşebbüsü, iş ortaklığı kazancındaki hissesi dolayısıyla ve aynı zamanda sözkonusu iş ortaklığı tarafından ödenen temettü payı dolayısıyla Türkiye'de vergilendirilmeyecektir.

II. 4 üncü Maddeye İlave

Bir geminin bordasında yaşayan ve her iki Devlette de gerçek bir ikametgâhı olmayan bir gerçek kişi, sözkonusu geminin kayıtlı olduğu limanın bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir.

III. 5 inci Maddeye İlave

5 inci Maddenin 6 ncı fıkrası yönünden, bir bağımsız acentanın, bağımsız teşebbüsler arasında mutad olan çerçevede, namına mal veya ticarî eşya tesliminde bulunduğu teşebbüsün sözkonusu mal veya ticarî eşyalarını yalnızca stokta bulundurması dolayısıyla bağımsızlık niteliğini kaybetmeyeceği anlaşılmaktadır.

IV. 6 ncı Maddeye İlave

1. 6 ncı Maddenin 2 nci fıkrası yönünden, «her çeşit dalyanlar» teriminin Devletlerin kara suları dışındaki deniz balık avlama mahallerini kapsamına almadığı anlaşılmaktadır.

2. Gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirin 12 nci Maddede ele alınan gelir unsurlarını kapsamına almadığı anlaşılmaktadır.

V. 7 nci Maddeye İlave

1. 7 nci Maddenin 1 inci fıkrası yönünden, bir işyerinden yapılan mal veya ticarî eşya satışının aynısı veya benzerinin gerçekleştirilmesinden veya diğer ticarî faaliyetlerin aynısı veya benzerinin yürütülmesinden elde edilen kazanç, bu işyerine atfedilebilir. Ancak bunun için bu işleme, işyerinin bulunduğu Devlette vergiden kaçınma amacıyla başvurulduğunun kanıtlanması gerekir.

2. 7 nci Maddenin 1 ve 2 nci fıkraları yönünden, Devletlerden birinin bir teşebbüsü diğer Devlette yeralan bir işyeri vasıtasıyla mal veya ticarî eşya sattığında veya ticarî faaliyette bulunduğu, bu işyerinin kazancı, bu teşebbüsün elde ettiği toplam hâsılat üzerinden belirlenmeyecek; fakat yalnız bu işyerinin, bu türden satış veya ticarî faaliyete dayalı gerçek faaliyetlerinden kaynaklanan hâsılatı göre belirlenecektir. Özellikle sınaî, ticarî veya bilimsel teçhizat veya tesisler ile bayındırlık işlerine ilişkin araştırma, tedarik, montaj veya inşaa mukavelelerinde, teşebbüs bir işyerine sahip olursa, sözkonusu işyerinin kazancı mukavelelerin toplam tutarı üzerinden hesaplanmayacak; fakat işyerinin bulunduğu Devlette bu işyerinin fiilen yürüttüğü mukavele kısmı üzerinden hesaplanacaktır. Teşebbüsün genel merkezinin fiilen yürüttüğü mukavele kısmına ilişkin olan kazanç, yalnızca bu teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilebilecektir.

3. 7 nci Maddenin 3 üncü fıkrası yönünden, bir işyerinin kazancı belirlenirken, teşebbüsün ana merkezinin veya yurt dışında bulunan diğer işyerlerinin zarar veya masraflarına kısmen veya tamamen katılmak üzere yapılan faiz, gayrimaddî hak bedeli, komisyon ödemelerinin veya diğer benzeri ödemelerin gider olarak indirilmesine müsaade edilmeyecektir. Bununla beraber, sözkonusu işyeri, Anlaşmanın 7 nci Maddesinin 3 üncü fıkrası çerçevesinde, amaçlarına uygun düşen faiz, gayrimaddî hak bedeli, komisyon niteliğindeki ödemeleri veya diğer benzeri ödemeleri (araştırma, geliştirme masrafları dahil) gider olarak indirebilir.

VI. 9 uncu Maddeye İlave

9 uncu Maddenin 1 inci fıkrası yönünden, bağımlı teşebbüslerin yönetim ve genel idare giderlerini, teknik ve ticarî giderleri, araştırma ve geliştirme harcamalarını ve diğer benzeri harcamaları paylaştırmak için veya paylaştırmaya dayalı olarak yaptıkları maliyet paylaşımı anlaşmaları veya genel hizmet anlaşmaları gibi düzenlemelerin, kendi başlarına sözkonusu fıkrada kastedilen durumu oluşturmayacağı hususu anlaşılmaktadır.

VII. 10 uncu Maddeye İlave

10 uncu Maddenin 4 üncü fıkrası yönünden, Türkiye için temettülerin yatırım fonu ve yatırım ortaklıklarından elde edilen gelirleri de kapsayacağı anlaşılmaktadır.

VIII. 10, 11 ve 12 nci Maddelere İlav e

Kaynakta alınan vergi, 10, 11 ve 12 nci Madde hükümleri gereğince alınması gereken vergi miktarında fazla olduğunda, fazla verginin iadesine ilişkin müracaatlar vergiyi alan Devletin yetkili makamına, bu Devletin millî mevzuatında öngörülen süreler içinde yapılmalıdır.

IX. 10 ve 23 üncü Maddelere İlav e

10 uncu Maddenin 2 nci fıkrasının a) bendi hükümlerinden sapma olarak, Hollanda Kurumlar Vergisi Kanunu ve ilerideki değişiklikler gereğince, Hollanda'da mukim bir şirket Türkiye'de mukim bir şirketten elde ettiği temettüleri dolayısıyla Hollanda Kurumlar Vergisine tabi tutulmadığı sürece, sözkonusu bentte öngörülen oranlar aşağıdaki oranlara indirilecektir :

- a) Türkiye'de mukim bir şirketin ödediği temettüleri yönünden yüzde 10'a ve
- b) Hollanda'da mukim bir şirketin ödediği temettüleri yönünden yüzde 5'e.

Böyle bir durumda, 23 üncü Maddenin 2 nci fıkrasının d) bendi hükümleri de aynı şekilde uygulanacaktır.

X. 12 nci Maddeye İlav e

Bağımsız faaliyetlerin icrası (hizmet tedarikleri dahil) dolayısıyla elde edilen menfaatlerin 12 nci Maddenin 4 üncü fıkrasındaki anlamda bir gayrimaddî hak bedeli olmadığı hususunda anlaşılmıştır.

XI. 12 ve 13 üncü Maddelere İlav e

Bu Anlaşmanın 12 ve 13 üncü Maddeleri yönünden şu husus anlaşılmaktadır. 12 nci Maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen bir varlığın devri dolayısıyla yapılan ödemelere, bu ödemenin, sözkonusu varlığın gerçekten de devredildiği için yapıldığı ispat edilmedikçe 12 nci Madde hükümleri uygulanacaktır. Bu husus ispat edilirse 13 üncü Madde hükümleri uygulanacaktır.

XII. 14 üncü Maddeye İlav e

14 üncü Maddenin 3 üncü fıkrasının b) bendi yönünden, sözkonusu bentte öngörülen sürelerin uygulanmasında yalnızca bağlantılı faaliyetler dikkate alınacaktır. Bununla beraber, karakter itibarıyla birbiriyle ilgisi olmayan faaliyetler, bağlantılı faaliyetler olarak kabul edilmeyecektir.

XIII. 16 ncı Maddeye İlav e

Bir Hollanda şirketinin «bestuurder» veya «commissaris» ünün, hissedarlar genel kurulunun veya sözkonusu şirketin bir başka yetkili makamının tayin ettiği ve şirketin genel yönetimiyle denetiminden sözkonusu kişiler olduğu anlaşılmıştır.

XIV. 23 üncü Maddeye İlav e

23 üncü Maddenin 1 inci fıkrasının a) bendi hükümlerinin temettüleri yönünden uygulanmasına yalnızca Hollanda Kurumlar Vergisi Kanunu ile buna ilişkin muhtemel değişiklik hükümleri, Hollanda'da mukim şirketlere, Türkiye'de mukim şirketlerden elde ettikleri temettüleri için Hollanda Kurumlar Vergisi ödememe hakkını tanıdığı sürece devam edileceği anlaşılmaktadır.

XV. 24 üncü Maddeye İlav e

24 üncü Maddenin 1 inci fıkrasında bahsedilen «aynı koşullarda» ifadesinden, olağan vergi kanunlarının ve düzenlemelerinin uygulanması açısından hukuk en ve gerçekte önemli ölçüde benzer koşullarda yerleşik vergi mükelleflerinin (gerçek kişilerin, tüzel kişilerin, ortaklıklarının ve derneklerin) kasdedildiği anlaşılmaktadır.

Diğer hususların yanısıra bu husus üçüncü bir Devlette mukim olan Devletlerden birinin vatandaşının diğer Devlette iş yapması halinde, üçüncü bir Devlette mukim olan diğer Devlet vatandaşlarının bu diğer Devlette iş yaparken tabi tutuldukları veya tabi tutulabilecekleri vergillemenin ve buna bağlı mükellefiyetlerin ayırısına tabi tutulacakları anlamına gelmektedir.

XVI. 25 inci Maddeye İlav e

25 inci Maddenin 2 nci fıkrasının Türkiye'deki uygulaması yönünden, vergi idaresi karşılıklı anlaşma sorumlunun vergi mükellefine tebliğ ettikten sonra, vergi mükellefinin, sözkonusu karşılıklı anlaşmadan kaynaklanan vergi iadesini bir yıl içinde talep etmek durumunda olduğu anlaşılmaktadır.

XVII. 26 ncı Maddeye İlav e

26 ncı Maddenin 1 inci fıkrası yönünden, Türkiye Cumhuriyeti 20 Nisan 1959 tarihli Adli Hususlarda Karşılıklı yardımlaşmaya İlişkin Avrupa Sözleşmesine ait 17 Mart 1978 tarihli katma protokolü imzalamadığı sürece, 26 ncı Maddenin 1 inci fıkrası hükümlerinin cezalandırma için ihtiyaç duyulan bilgiler açısından çalışmaya-cağı anlaşılmaktadır.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, tam yetkili temsilciler, bu Protokolü imzaladılar.

Örnekler halinde Ankara'da 27 Mart 1986 tarihinde İngilizce dilinde düzenlenmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Kaya Erdem

**HOLLANDA KRALLIĞI
HÜKÜMETİ ADINA**

Van Aardenne